

КІТАЙСКІ ВЕКТАР
ДЛЯ БЕЛАРУСКАЙ
ІТ-БУДУЧЫНІ 4

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

5 Чэрвеня 2018 г. АЎТОРАК № 105 (28721)

АНДРЭЙ
ХУДЫК —
ПРА ЭКАЛОГІЮ
КРАІНЫ 7

ЦЫТАТА ДНЯ

**Міхаіл РУСЫ, намеснік
прэм'ер-міністра:**

«Сёлет у сувязі з неспрыяльнымі ўмовамі надвор'я веснавыя паліявыя работы пачаліся на два тыдні пазней за леташнія. Разам з тым, дзякуючы добра арганізаванай працы на месцах, адставанне на тэмпах і аб'ёмах ліквідавана. Яравая сяўба завершана. Такія тэмпы работ, а таксама той факт, што на 11% больш было ўнесена мінеральных угнаенняў, дазваляюць спазывацца на вынік не горшы, чым у 2017-м. Высокія тэмпературы мая прывялі да выстаявання кармавых і развіцця асноўных сельскагаспадарчых культур. Гэта дазваляе прагназаваць больш паўнаватмасны другі ўкос травы, больш раннія тэрміны ўборкі збожжжа».

■ Фестывалім!

СВЯТА СЯБРОЎСТВА І НАЦЫЯНАЛЬНАГА АДЗІНСТВА

У Гродне чарговы раз «прыязмліўся» фестываль нацыянальных культур

У канцы мінулага тыдня горад над Нёманам быў напоўнены пярэстымі фарбамі і разнастайнымі гукамі. У Гродне ўжо 12-ы раз сабраліся прадстаўнікі 35 нацыянальнасцяў, менавіта тут можна было пазнаёміцца з іх традыцыйнымі ўборамі, песнямі, танцамі, стравамі і напоямі, якія размясціліся на 19 падворках. Кожная такая пляцоўка на час фестывалю стала гастронамічным раем і культурным міні-цэнтрам.

СТАР. 12

Фота Ганны ЗАНКОВИЧ.

КАЛІ РЫНАК ПРАЦЫ — АГУЛЬНЫ

Што будзе з пенсіямі працоўных мігрантаў?

Мінпрацы і сацабароны расказала аб пенсійным забеспячэнні работнікаў дзяржаў — членаў ЕАЭС

Пасля стварэння ЕАЭС беларусам стала прасцей уладкавацца на працу ў дзяржавах, якія з'яўляюцца членамі Еўразійскага эканамічнага саюза. А паколькі чалавек заўсёды шукае, дзе лепш, тут жа актыўна завалася працоўная міграцыя. Колькасць беларусаў, якія выехалі на работу ў Расію па афіцыйных заключаных дагаворах і кантрактах, у 2014—2017 гадах складала крыху больш за 21 тысяч чалавек. Гэта звесткі МУС. Але спецыялісты кажуць, што насамрэч працоўных мігрантаў нашмат больш. Пры гэтым расіяне таксама прыязджаюць да нас і ўладкоўваюцца тут на работу. А што ў такім выпадку будзе з пенсіямі працоўных мігрантаў — якая дзяржава павінна іх плаціць?

Каб зняць гэтыя пытанні, зараз ідзе работа над падрыхтоўкай Дагавора аб пенсійным забеспячэнні работнікаў дзяржаў — членаў ЕАЭС. Між тым спецыялісты ўжо пачынаюць спрэчкі вакол яго. У прыватнасці, ёсць меркаванне, што беларусы, якія працуюць у Расіі, адлічваюць узносы і робяць уклад у фарміраванне расійскага пенсійнага фонду. Пры гэтым у большасці выпадкаў дажываць свой век нашы суайчыннікі вяртаюцца на радзіму. Некаторыя эксперты робяць выснову, што ў выніку

гэта прывядзе да ўзрастання нагрузкі на наш Фонд сацыяльна-абароны насельніцтва.

У сувязі з гэтым Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі выступіла з тлумачэннем будучых падыходаў да пенсійнага забеспячэння работнікаў дзяржаў — членаў ЕАЭС.

Базавы прынцып, пакладзены ў аснову праекта Дагавора, — прынцып прапарцыянальнасці, тлумачаць у Міністэрстве працы і сацабароны. Гэта азначае, што ў перыяд работы ўзносы выплачваюцца

ў пенсійны фонд дзяржавы, на тэрыторыі якой яна выконваецца. А дзяржавы — члены ЕАЭС прымаюць на сябе адказнасць па фінансаванні будучых пенсій работнікам-мігрантам за перыяды працы на сваёй тэрыторыі (як было б, калі б гэтыя грамадзяне пражывалі ў краіне працаўладкавання). Гэта значыць, Беларусь будзе выплачваць пенсію за перыяды работы на сваёй тэрыторыі, а пенсіі за перыяд працы ў іншых дзяржавах — членах ЕАЭС будучы выплачваюцца з пенсійных фондаў гэтых дзяржаў.

СТАР. 4

КОРАТКА

• Падчас маніторынгу правядзення вясновых паліявых работ у арганізацыях АПК Віцебскай вобласці распачата 10 крымінальных спраў.

• Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін падпісаў закон «Аб мерах уздзеяння (процідзеяння) на недружалюбныя дзеянні Злучаных Штатаў Амерыкі і іншых замежных дзяржаў».

• Акцёр Вялікага драматычнага тэатра імя Г. А. Таўстановага — народны артыст Расіі, урадзец Віцебска Леанід Невядомскі памёр 3 чэрвеня на 79-м годзе жыцця. За 51 год службы ў ВДТ Леанід Невядомскі выканаў больш за 40 роляў. Акцёр таксама зняўся больш чым у 100 кіна-і телефільмах.

• Каманда Беларусі заняла першае месца ў II Чэмпіянаце свету па лоўлі рыбы фідарам сярэд клубаў, які прайшоў на вяслярным канале, што размешчаны на ўсходзе Заслаўя.

ISSN 1990 - 763X

18105>

9 771990 763008

НЯСУМНАЕ ЛЕТА З ЛЮБІМАЙ ГАЗЕТАЙ
Вы гарантуеце сабе і сваім блізкім,
аформіўшы падпіску на «Звяду» на III квартал і II паўгоддзе

Заставайцеся
з намі —
будзе
цікава!

НА ВАРЦЕ НАШАЙ БЯСПЕКІ

Вынікі другога дня наведвання Прэзідэнтам Брэсцкай вобласці

Аляксандр Лукашэнка наведаў Брэсцкую пагранічную групу, якая ахоўвае мяжу з Польшчай і Украінай працягласцю ў 349 кіламетраў. Спачатку кіраўніку дзяржавы далажылі аб стане спраў на ўчастку, паказалі тэхніку, а таксама спартыўную залу, у якой займаюцца вайскоўцы.

ІНТАРЭС НАЦЫЯНАЛЬНЫ І МІЖНАРОДНЫ

Пазней на ўрачыстым парастраенні асабовага складу Брэсцкай пагранічнай групы і курсантаў Інстытута пагранічнай службы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў прысутных са стагоддзем утварэння органаў пагранічнай службы Беларусі.

Кіраўнік дзяржавы са шкадаваннем адзначыў, што сёння ў свеце па-ранейшаму трывожна і непрадказальна. Ваеннае проціборства адбываецца практычна на ўсё кантынентах планеты, таксама нагнаеца славое супрацьстаяне, у тым ліку непасрэдна на мяжы з Беларуссю.

«Прычым вы, як ніхто іншы, ведаеце, што ўзброеныя сутыкненні пачынаюцца менавіта на граніцы, — адзначыў беларускі лідар. — Няпростыя міжнародныя абставіны і небяспека тэрарыстычных актаў прымушаюць бесперапынна падтрымліваць высокі ўзровень баявой гатоўнасці пагранічных органаў».

Аляксандр Лукашэнка таксама дадаў, што для павышэння баяздольнасці і мабільнасці пагранічнай войскі аснашчаюцца найноўшымі ўзбраеннямі і ўзбраеннямі ўзору тэхнікі і ўзбраенняў. Акрамя таго, абсталёваюцца рубяжы, будуюцца сучасныя комплексы застаў, паліпаюцца бытавыя ўмовы асабовага складу.

Прэзідэнт падкрэсліў: сёння беларускія памежнікі фактычна стаяць на варце не толькі нацыянальных інтарэсаў сваёй краіны, але і рэгіянальнай, а таксама міжнароднай бяспекі.

«Знаходзячыся на ключавых транзітных шляхах, якія вядуць на Поўнач і Поўдзень, у Еўропу і Азію, Беларусь з'яўляецца надзейным партнёрам многіх дзяржаў у папярэджанні і спыненні трансгранічнай злачыннасці, нелегальнага бізнесу і іншых негатыўных працэсаў, — адзначыў беларускі лідар. — Нашым вайскоўцам удалося значна знізіць наплыў нелегальных мігрантаў у дзяржавы Еўрасаюза».

Ён дадаў, што гарантаваць надзейную бяспеку на граніцы без падтрымкі мясцовага насельніцтва немагчыма, таму неабходна ўвесь час узаемадзейнічаць з жыхарамі памежжа.

ПЕРАМОГА — САВЕЦКАГА НАРОДА

Пасля гэтага Прэзідэнт адрываўся ў Брэсцкую крапасць, дзе ўсклаў кветкі да манумента, а потым адрываўся на пытанні журналістаў.

Першае датычылася таго, што Беларусь нібыта займаецца гістарычным сепаратызмам — такія паведамленні з'яўляюцца ў прэсе саюзнаікаў. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што сочыць за гэтай тэмай, пасля чаго выказаўся даволі рэзка і крытычна:

«Камусьці карціць, што дзіўна — у Расіі, прыватызаваць гэтую Перамогі. Як быццам не было на вайне іншых — беларусаў, украінцаў, грузін, армянаў, таджыкаў, туркменаў... Увесь Саветскі Саюз ваяваў, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Загінулі нават не сотні і не тысячы, а сотні тысяч. Мы жогна трэцяга скалечылі і страцілі.

Уся Беларусь — гэта помнік. Тысячы спаленых вёсак, ні ў чым не вінаватых людзей, старых, дзяцей».

І агулнай святынй для многіх народаў з'яўляецца Брэсцкая крапасць, дадаў Аляксандр Лукашэнка. Паводле яго слоў, дзяліць Перамогі — гэта ліць ваду на млын сапернікаў і праціўнікаў. Прэзідэнт падкрэсліў, што вельмі негатыўна ўспрымае падобныя заявы, што хтосьці гэтую Перамогі заваяваў у адзіночку.

Пачалі ўжо чапляцца і да свят, што праводзіцца ў Беларусі, традыцыі, дадаў кіраўнік дзяржавы. Напрыклад, акцыя «Беларусь помніць» — Прэзідэнт нагадаў, што і ў савецкі час існавалі шэсці вэтэранаў да помнікаў з партрэтамі загінулых і дзяржаўнымі сімваламі, каб ушанаваць памяць.

Дарэчы, у іх Аляксандр Лукашэнка прымаў удзел асабіста, людзі ішлі з партрэтамі, нацыянальнымі чырвона-зялёнымі сцягамі — і тады яшчэ «Бессмартоўнага палка» не было. «Дык нам што зараз, перакрэсліць нашу традыцыю, выкінуць

нашы чырвона-зялёныя стужачкі і бегчы за кімсьці?» — спытаў ён у адказ.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што сэнс і мэта абедзвюх акцый аднолькавыя — ушанаваць памяць загінулых, таму прыватызаваны быць не павінна, паколькі перамог савецкі народ. Аляксандр Лукашэнка пракаментаваў і іншы папрок у СМІ: нібыта ў нашай краіне ёсць свая перамога — 3 ліпеня замест 9 мая.

Прэзідэнт нагадаў, што ў нашай краіне на Дзень Перамогі ў юбілейныя даты праводзіцца ваенныя парады, тады як у астатнія гады парад праводзіцца 3 ліпеня — у дзень вызвалення Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, што сімвалізуе і вызваленне Беларусі ў цэлым. Ён таксама дадаў, што гэтая дата была зацверджана ў якасці Дня Незалежнасці на рэферэндуме.

ДНЯМІ — НОВЫЯ ВЫКРЫЦЦІ

Другое пытанне датычылася аб гучных карупцыйных

справах — у прыватнасці затрымання памочніка Прэзідэнта — інспектара па Гродзенскай вобласці Сяргея Раўнейкі.

Паводле слоў Прэзідэнта, Раўнейка трапіў у поле зроку больш за паўтара года таму. Перш за ўсё тут спрацавалі дэкларацыі аб даходах: калі ішло кадравае вывучэнне, Аляксандр Лукашэнка пацкаваўся, адкуль у гэтага чалавека такая раскоша: аўтамабілі і кватэры — да дзясятка.

«Але падазрэнне падазрэннем, нейкія былі факты, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Некаторыя бізнесмены звязаны з чыноўнікамі, дык чыноўнікі нешта ім робяць. А гэты, дапусцім, каб у Гродзенскай вобласці тыгунём гандлявалі, кажа: вы мне плаціце за гэта. Паводзіў сябе як злачынец, самы сапраўдны бандыт».

Беларускі лідар расказаў, што для доказу злачынстваў быў патрэбны выключны факт — так і адбылося: гаворка пра тыя самыя 200 тысяч долараў. Дарэчы, падчас аперацыі,

санкцыянаванай самім кіраўніком дзяржавы, Раўнейка быў затрыманы з гэтымі грашыма на руках.

Яшчэ Прэзідэнт расказаў, што днямі мы пачуем новыя факты. Некаторыя людзі ўжо знаходзяцца ў следчым ізалятары, а цяпер рыхтуюцца матэрыялы, якія перададуць сродкам масавай інфармацыі. Кіраўнік дзяржавы таксама дадаў, што яму непрыемна даведацца аб падобных фактах.

ПРА РАБОТУ З МОЛАДДЗЮ

Апошняе пытанне датычылася БРСМ: што неабходна для больш эфектыўнай работы гэтай маладзёжнай арганізацыі ў сучасных умовах.

Прэзідэнт адзначыў, што патрэбна жывая работа з моладдзю, каб не было ашуканства, фармалізму, бюракратыі, якія былі ўласцівыя таму камсамолу, у якім быў ён сам, трэба больш жывой справы. Бо, напрыклад, падобныя грамадскія арганізацыі дапамагаюць сфарміраваць той жа кадравы рэзерв. І ў цэлым такую структуру, як БРСМ, можна задзейнічаць у любы час, асабліва — у цяжкі, дадаў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, Адміністрацыя Прэзідэнта даручана пачаць цесную работу з БРСМ, каб рэструктурываць дзейнасць аб'яднання, вызначыць тыя самыя кірункі працы. Дарэчы, сам Прэзідэнт у найбліжэйшы час асабіста сустрэнецца з кіраўніком гэтага і іншых грамадскіх аб'яднанняў, таксама на сустрэчы будучы прысутнічаць і найбольш актыўныя ўдзельнікі.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

■ Для бізнесу

Улічым вашы пажаданні

Калі для адных выбар прадуктаў абмяжоўваецца толькі ўласным густам і рэлевантнай цаной, іншыя ў дадатак кіруюцца рэлігійнымі ці традыцыйнымі ўстановамі. Бізнес ідзе за пакупніком, таму 6 чэрвеня Цэнтр дзелавой адукацыі БелГПП запрашае на семінар «Асаблівае атрымання сертыфіката нацэрнасці».

У ім прымуць удзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Ізраіля ў Беларусі Алан Шогам і галоўны рабін Іўдзейскага рэлігійнага аб'яднання ў нашай краіне Мардэхай Райхінштэйн. На мерапрыемстве збяруцца спецыялісты ў галіне забеспячэння і ацэнкі якасці прадукцыі, тэхналагічных аддзелаў, маркетынгу, а таксама кіраўнікі прадпрыемстваў і ІП. Дарэчы, такі сертыфікат з'яўляецца абавязковым для пастаўкі прадукцыі ў Ізраіль і іншыя краіны, дзе спажываюць яго прадубуюць у дачыненні для пэўных груп тавараў. Мерапрыемства бясплатнае, але зацікаўленыя бізнесмены і спецыялісты павінны папярэдне звярнуцца ў Цэнтр дзелавой адукацыі БелГПП.

Надзея АНІСОВІЧ

■ Знешняя палітыка

ГІСТАРЫЧНЫ ВІЗІТ

Аб гэтым заявіў міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір МАКЕЙ на сустрэчы з кіраўніком знешнепалітычнага ведамства Манголіі Дамдзіны Цогтбаатарам.

Як адзначыў Уладзімір Макей, у апошні час адносіны паміж дзвюма краінамі пачалі развівацца больш актыўна. На яго думку, неабходна пільна паглядзець на ўвесь спектр двухбаковага супрацоўніцтва, паколькі ёсць новыя сферы, дзе можна дасягнуць максімальнага выніку.

Дарэчы, сёння сапраўды аднаўляецца палітычны дыялог з Манголіяй: візіт Дамдзіны Цогтбаатара стаў першым за 17 гадоў на ўзроўні міністра замежных спраў, кіраўнік беларускага МЗС назваў яго гістарычным.

Па выніках сустрэчы Уладзімір Макей расказаў, што Беларусь і Манголія дамовіліся першачарговую ўвагу ўдзяляць пытанням эканамічнага супрацоўніцтва і ўкараненню прагрэсіўных узаемапрамысловых схем фінансавання экспарту для рэалізацыі канкрэтных сумесных праектаў.

Бакі дамовіліся рэгулярна праводзіць кансультацыі паміж знешнепалітычнымі ведамствамі на ўзроўні намесніка міністраў па прыярытэтных пытаннях узаемаадносін (чарговы раўнд такіх перагавораў адбудзецца ў гэтым годзе ў Мінску),

Беларусь прапануе запойніц прабелы ў эканамічным супрацоўніцтве з Манголіяй

а яшчэ падпісалі пакет міждзяржаўных дагавораў аб супрацоўніцтве ў прававой сферы, які забяспечвае прамое ўзаемадзеянне праваахоўных органаў дзвюх краін.

Акрамя таго, Беларусь актывізуе пастаўкі БелАЗаў і камбайнаў у Манголію. «Мы дамовіліся больш дэтальна паглядзець на перспектывы ўзаемадзеяння ў сферы сельскай гаспадаркі, асабліва з улікам таго, што ў Манголіі актыўна развіваецца жывёлагадоўля. Мы дамовіліся таксама падумаць аб стварэнні сумеснага прадпрыемства, звязанага з перапрацоўкай сельсгаспадарчых, тым больш што рынак там велізарны», — сказаў Уладзімір Макей.

Дамдзіны Цогтбаатар таксама расказаў, што наступная сустрэча прэзідэнтаў Беларусі і Манголіі можа адбыцца ў найбліжэйшыя дні ў кітайскім Ціндаа. Спектр пытанняў для абмеркавання такі: развіццё палітычнага дыялогу, гандлёва-эканамічнага і, магчыма, гуманітарнага супрацоўніцтва, а таксама іншыя.

Ён таксама дадаў, што Манголія зацікаўлена адкрыць пасольства ў Беларусі ў наступным годзе, так што гэта не аддаленая перспектыва.

Паводле БелТА

■ Будзь у курсе!

ВА ЎГОДДЗІ — НІ НАГОЙ

Наведванне лясоў забаранілі
больш чым у 50 раёнах краіны

Прычына — высокі клас пажарнай небяспекі па ўмовах надвор'я. Абмежавальныя меры дзейнічаюць больш чым у 50 раёнах Гомельскай, Брэсцкай, Гродзенскай і Віцебскай абласцей. У праслужбе Міністэрства лясной гаспадаркі падкрэслілі, што меры абмежавальнага характару ўводзяцца пры наступленні 4-га класа пажарнай небяспекі па ўмовах надвор'я: калі стаіць гарачае, сухое надвор'е, адсутнічаюць апады і пажар можа пацацца ад найменшай іскры.

Увядзенне забароны мае на ўвазе поўную адмову ад наведвання лясоў грамадзянамі (у тым ліку для прагулак, адпачынку на прыродзе), а таксама ад уезду транспарту, за

выключэннем службовага. Забарона распаўсюджваецца на ўсе дарогі, акрамя дарог агульнага карыстання. Аднак многія раённыя выканаўчыя камітэты ідуць насустрач грамадзянам і выключаюць асобныя тэрыторыі з дзеяння забароны, каб яны змаглі дабрацца да сваіх населеных пунктаў. У такім выпадку, у мэтах бяспекі грамадзян, гэтыя ўчасткі бяруцца пад асаблівы кантроль і патрулююцца спецыялістамі дзяржаўнай лясной аховы. Аналагічнай практыка распаўсюджваецца і на збор прадукцыі пабочнага лесакарыстання: грыбы і ягады. Але нават калі ў раёне не ўведзена забарона на наведванне лясоў, важна памятаць аб выкананні

правілаў пажарнай бяспекі. У пажарнебяспечны сезон забараняецца разводзіць вогнішчы ў хвойных несажнімых дрэвах і маладняках 1-га класа ўзросту, на участках пашкоджанага лесу (ветравалу і буралому), тарфяніках, у месцах з падсохлай травой. Пры гэтым развядзенне вогнішчаў (у тым ліку з выкарыстаннем прыстасаванняў: мангалаў, барбекю, грыля, газавых пліт) дапускаецца на спецыяльных уладкаваных пляцоўках, абрамленых мінералізаванай (ачышчанай да мінеральнага пласта глебы) паласой шырынёй не менш за 0,25 метра, а таксама ў месцах, якія выключаюць пашкоджанне агнём крон, ствалоў і каранёвых

лап дрэў, акрамя забароненых участкаў. Пасля выкарыстання вогнішча павінна быць патушана да поўнага спынення тлення.

Грамадзяніна, які парушыў забарону на наведванне лясоў, чакае адміністрацыйны правапарушэння (артыкул 15.29 Кодекса аб адміністрацыйных правапарушэннях). І калі ў адным выпадку ўсё можа абмежавацца вусным папярэджаннем, то ў іншым — штрафам у памеры да 25 базавых велічынь (612,5 рубля). Калі ж лясному фонду будзе нанесена яшчэ і шкода, то памер штрафных санкцый можа вырасці да 50 базавых велічынь (1225 рублёў).

Сяргей РАСОЛЬКА

А на тарфяніках Палесся ўначы нават слабыя замаразкі
У бгучыя суткі тэрыторыя нашай краіны апынецца пад уплывам атмасфернага фронту, дажджоў будзе няшмат, але за фронтам пачне паступаць больш халоднае паветра з поўначы Еўропы. І пахаладае, перадае Белгідрамет.

Чакаецца рэзкае пахаладанне, уначы аж да адмоўных тэмператур. Так, заўтра днём месцамі па паўночна-ўсходняй частцы краіны, а ўначы па поўначы нашай тэрыторыі чакаюцца кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе 2—8 цяпла, у асобных раёнах на тарфяніках Брэсцкай вобласці магчымы слабыя замаразкі да нуля — мінус 2 градусаў. Тэмпература паветра ўдзень складзе ад плюс 14 да плюс 19 градусаў, па пуднёвым захадзе краіны паветра прагрэецца да 20—22 цяпла.

У чацвер будзе пераважна без ападкаў. Уначы — ад 2 да 8 градусаў цяпла, у асобных раёнах на тарфяніках Палесся магчымы слабыя замаразкі да нуля — мінус 2 градусаў. А ўдзень будзе да 17—24 цяпла. Пераважна без ападкаў і ў пятніцу, толькі па паўночным усходзе краіны месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы. Тэмпература паветра ўначы складзе 5—12 цяпла, удзень — ад плюс 19 па паўночным усходзе да плюс 26 градусаў па пуднёвым захадзе краіны. І далей эню гарачыня. Чэрвень.

Сяргей КУРКАЧ

■ Знак якасці

Надзейны аператар

Белпошта аказалася на 32-м месцы сярод 173 паштовых аператараў у параўнальным інтэграваным індэксе паштовага развіцця (Integrated Index for Postal Development).

З поставетаў краін абсыці нас змагла толькі Эстонія (13-ы радок рэйтынга), Літва (22-і) і Малдова (27-ы). Украіна аказалася на 33-й пазіцыі, Расія — на 37-й. Найлепшай стала служба Швейцарыі. На другім месцы Нідэрланды, на трэцім — Японія. На думку экспертаў, гэтыя краіны змаглі наладзіць сетку, якая выклікае давер, стабільна выконвае свае абавязкі і пастаянна ўкараняе найноўшыя тэхналогіі.

Рэйтынг выплывае з суштэтных паштовых саюзаў у рамках Справаздачы аб паштовых параметрах развіцця — 2018. Спіс складзены на падставе наступных параметраў развіцця: надзейнасць, ахот, рэзаваннасць і ўстойлівасць.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ

■ Здарэнні

Дзеці падаюць з вокнаў

Спякота правакуе няшчасныя выпадкі з дзецьмі. Адчыненыя вокны нават на першым паверсе тояць небяспеку, калі ў доме малое.

У Пружанах у нядрэлю двухгадоваў хлопчык узлез на падаконнік, націснуў на маскітную сетку і выпаў разам з ёй. Дзіця ўпала з вышыні двух з паловай метраў, вынікам падзення сталі цялесныя пашкоджанні.

А літаральна некалькі дзён таму ў Кобрыне трохгадовае дзіця выпала з пятага паверха. У кватэры знаходзілася маці малага, яе сястра і трое дзяцей. З цяжкамі траўмамі дзіця дастаўлена ў бальніцу.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

У лесе ўпаў паратрайк

Відавочна паведамліў у МЧС падзенне ў лясным масіве паблізу вёскі Лашаны Мінскага раёна паратрайка — лёгкага лятальнага апарата.

— Згодна з папярэдняй інфармацыяй, падчас палёту мог абравацца строп, — паведаміла афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МЧС Анастасія ШВАЙ-БОВІЧ. — Пры падзенні мужчына, які кіраваў лятальным апаратам, атрымаў траўму плеча. Нашы работнікі аказалі яму дапамогу і перадалі брыгадзе медыкаў. Стан пацярпелага здавальняючы. Прычыны здарэння высвятляюцца.

Пенсіянерка адшукаў квадраконтар

82-гадовую жанчыну, якая забудзіла пад Уздой, знайшлі пры дапамозе квадраконтара.

Паводле інфармацыі УУС Мінаблвыканкама, пенсіянерка выйшла з дому 30 мая і знікла. Знайшлі жыхарку горада толькі 2 чэрвеня. У міліцыі вызначылі магчымыя кірункі пошукаў, а дапамаглі іх адпрацаваць валанджы. На відзе, якое эню квадраконтар, на адным з участкаў мясцовасці была заўважана цёмная пляма. Гэта магла быць куртка зніклай жанчыны. Пры праверцы гэтай версіі пенсіянерка і была знойдзена. Для аказання медыцынскай дапамогі яе тэрмінова даставілі ў бальніцу.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Добрая навіна

ДА МАСКВЫ — КРЫХУ БОЛЬШ ЗА ГАДЗІНУ

Першым пасля 10-гадовага перапынку авіярэісам з Масквы ў Гомель прыляцелі 40 пасажыраў.

Цяпер на паветраным лайнеру Embraer 170 можна паляцець у сталіцу Расіі тры разы на тыдзень: у сераду, пятніцу і нядзелю. Менш чым паўтары гадзіны зойме шлях у адзін бок. Вылет з аэрапорта Дамадзедава ажыццяўляецца ў 9.55, прылёт у Гомель — у 11.20.

З Гомеля самалёт вылятае ў 12.05 і прыбывае ў Маскву ў 13.35. Час у палёце — 1 гадзіна 20 хвілін. Кошт білета ў залежнасці ад тэрмінаў броніравання і наяўнасці багажу — ад 45 да 50 еўра. Камерцыйны дырэктар S7 Group Ігар Вераченнікаў адзначыў, што пасажыры з Беларусі, якія часта наведваюць сяброў і сваякоў ці працуюць у Расіі, ацэняць камфорт авіяпадарожжа.

Між тым цяпер лятаць самалётам з Гомеля ў Маскву аказваецца крыху

даражэй, чым ехаць туды на маршрутным таксі. У купільным вагоне дабрацца да сталіцы Расіі з Гомеля будзе каштаваць прыкладна столькі ж, але ж многія аддадуць перавагу захаванаму часу. Дарэчы, да сярэдзіны чэрвеня ўсе білеты ўжо раскуплены.

У Гомельскім аэрапорце не выключаюць, што расійскі лайнер у хуткім часе будзе лятаць і штодзень.

Ірына АСТАШКЕВІЧ

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

Шэсць краін з «вялікай сямёркі» абрынуліся з крытыкай на ЗША

Міністр фінансаў ЗША Стыў Мнучын сутыкнуўся з рэзкай крытыкай з боку раз'юшаных калег з краін G7, незадаволеных павышэннем пошлін на імпорт сталі і алюмінію. Напрыклад, кіраўнік французскага Мінфіна Бруно Ле Мэр заявіў, што ў Вашынгтона ёсць усяго некалькі дзён, каб пазбегнуць гандлёвай вайны з саюзнікамі. Такія рэзкія размовы адбыліся падчас трохдзённай сустрэчы кіраўнікоў фінансавых ведамстваў «вялікай сямёркі», якая праходзіла ў Канадзе. Па выніках сустрэчы не было нават прынята сумеснай заявы, што, на думку ВВС, можна лічыць відавочнай прыкметай разладу. Гарачыя дэбаты, хутчэй за ўсё, будуць працягвацца і на саміце. Як вядома, у наступныя выхадныя ў Квебеку адбудзецца саміт лідараў краін G7 уключна з прэзідэнтам ЗША Дональдам Трампам.

Пэдра Санчэс прынёс прысягу ў якасці кіраўніка ўрада Іспаніі

У мінулыя пятніцу Кангрэс дэпутатаў (ніжняя палата парламента) краіны адмовіў у даверы ўраду Марыяна Рахоа. Падставай для гэтага стаў вердыкт суда па гучнай карупцыйнай справе, у якую былі ўцягнутыя прыхільнікі Народнай партыі Рахоа. І абвінавачвалі ў хабарніцтве, адмыванні грошай і ўхіленні ад выплаты падаткаў. У выніку новым прэм'ерам стаў 46-гадовы генеральны сакратар Іспанскай сацыялістычнай рабочай партыі Пэдра Санчэс. Цырымонія адбылася ў каралеўскай рэзідэнцыі Сарсуэла ў прысутнасці манарха Філіпа VI. Санчэс, паклаўшы руку на канстытуцыю Іспаніі, паабяцаў «добра сумленна выконваць свае абавязкі» і захоўваць вернасць каралю і асноўнаму закону краіны. Упершыню ў дэмакратычнай гісторыі Іспаніі цырымонія прайшла без каталіцкіх сімвалаў: Бібліі і распяцця.

Цэнтр Парыжа зачысцілі ад бежанцаў

Парыжскія паліцэйскія ліквідавалі два лагеры бежанцаў на тэрыторыі французскай сталіцы. Пра гэта паведаміла The Local. 800 мігрантаў эвакуавалі з берага канала Сен-Мартэн і яшчэ каля 400 прымуслі пакінуць лагерь у раёне Порт-дэ-ля-Шапель. Як паведамілі ў паліцыі, мігрантаў пераводуць у іншае месца і прымусяць прайсці пільную праверку на легальнасць знаходжання ў Францыі. Тым нем раней улады ўжо ачысцілі ад больш як 1,7 тысячы бежанцаў з Судана. Самалі і Эрытрэя раёны каля станцыі метро Порт-дэ-ля-Вілет. На думку ўлад, лагеры бежанцаў «ствараюць гуманітарную пагрозу і становяцца невыносныя для Парыжа».

Дзясяткі людзей загінулі пры вывяржэнні вулкана ў Гватэмале

Па меншай меры 25 чалавек загінулі і сотні атрымалі раненні пры вывяржэнні вулкана Фугэа, размешчанага за 40 км на пуднёвы захад ад сталіцы Гватэмалы. Вулкан вывяргаецца распаленай лавай, попель асядае ў наваколлі. Дакладная колькасць загінулых пакуль невядомая, але, хутчэй за ўсё, іх будзе больш. Прадстаўнікі выратавальных службаў кажуць, што не могуць дабрацца ў некаторыя раёны. Сталічны аэрапорт зачынены. Па даных улад Гватэмалы, каля трох тысяч чалавек былі эвакуаваныя. Усяго на тэрыторыі, пацярпелай ад вывяржэння, пражывае больш за 1,7 млн чалавек. Улады просяць людзей трымацца далей ад рэк, паколькі па іх ідуць камяні і лава. Паводле апошніх даных, паток лавы змяніў кірунак і накрывае горад Эль-Радэа з насельніцтвам каля 14 тысяч чалавек і вёску Ла-Лібертад у дэпартаменце Сан-Маркас. Паведамляецца, што многія людзі загінулі проста ў сваіх дамах.

■ У лічбавым фармаце

Кітайскі досвед для беларускай ІТ-сферы

Кірыл Руды расказаў пра асаблівасці развіцця інфармацыйных тэхналогій Паднябеснай і пра тое, на што магчыма арыентавацца беларусам

У канцы XX стагоддзя структурныя эканамічныя рэформы далі свету «Кітайскі цуд». Дзякуючы доўгаму перыяду ўстойлівага росту ВУП Кітаю удалося стварыць сучасную прамысловасць, удасканаліць інфраструктуру, новыя вытворчасці. Сёння эканоміка Кітая па ўзроўні ВУП з'яўляецца другой пасля ЗША. У КНР таксама зрабілі і вялікі рывок у развіцці ІТ-сферы. На думку **Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла Беларусі ў Кітаі Кірыла РУДАГА**, беларускім распрацоўшчыкам ёсць на што арыентавацца. Маючы васьмігадовы вопыт жыцця ў Кітаі, ён расказаў на міжнародным форуме «ТІБО-2018», які надыўна прайшоў у Мінску, у якую будучыню рухаецца інфармацыйная трансфармацыя Паднябеснай і на які яе вопыт варта больш уважліва глядзець у Беларусі пры пераходзе да лічбавай эканомікі.

«Калі вы былі ў Кітаі і вам спадабаўся нейкі маленькі магазін, рэстаран, цырульня, то наступны раз, калі вы туды прыедзеце, іх ужо дакладна не будзе. Доля ІТ-стартапаў у Кітаі складае 10%. У іх асаблівая якасцёвая: з аднаго боку, гэта інфраструктура, бізнес-інкубатары, венчурныя фонды, з другога боку, у Кітаі сфарміравалася норма і звычка пастаянна пачынаць спачатку», — расказвае Кірыл Руды.

І нягледзячы на тое, што 90% стартапаў у Кітаі знікаюць на працягу першага года, той, хто выжывае, ператвараецца ў буйную міжнародную карпарацыю.

BIG DATA ДЛЯ ВЯЛІКАЙ КРАІНЫ

На думку пасла, кітайская мадэль развіцця ІТ-індустрыі ўнікальная і супярэчлівая адначасова. З аднаго боку, можа скласціся ўражанне, што ў Кітаі сайты і сацыяльныя сеткі жорстка кантралююцца. З другога боку, гучаць захопленыя водгукі, што ў Паднябеснай усё прадумана, хутка, мноства ІТ-паслуг і прадуктаў.

Нягледзячы на гэта, Кірыл Руды адзначае, што Кітаі — ІТ-краіна, якая хутка расце. Колькасць інтэрнэт-карыстальнікаў у Паднябеснай складае 773 мільёны чалавек. Кожны месяц яна расце на колькасць усіх інтэрнэт-карыстальнікаў Беларусі. Асноўным напрамкам працы ў ІТ з'яўляецца апрацоўка big data (вялікіх даных). Ён раскрываецца ў гандлі, вельшэрынг, каршэрынг, у даследаванні штучнага інтэлекту, у грамадскай бяспецы, у сістэме грамадскага кантролю.

Як гэта дапамагае на справе? Напрыклад, у гандлі аналіз даных дазваляе імгненна рэагаваць на змены і скарачаць разрыв паміж дызайнам і вытворчасцю да некалькіх дзён. А гэта сцірае такія паняцці, як, напрыклад, вясновая або зімовая калекцыя адзення.

«Усё гэта паскарае таваразварот і рост эканомікі. Лічбы, што толькі тэхналогіі big data забяспечваюць прырост ВУП Кітая ў сярэднім на 2% у год», — адзначае пасол.

БЕЗНАЎНЫ СВЕТ

Кітаі — гэта безнаўная ІТ-краіна. Амаль палова кітайцаў выходзіць з дому менш чым за 15 долараў наўняўны кішэні. Ва ўсіх крамах, кіёсках вулічнага гандлю разлічваюцца скануючы тэлефонам QR-код.

«Галоўная праблема, з якой я сутыкаўся ў краме, — гэта незадаволенасць людзей, бо я, як правіла, з'яўляюся адным з невялікіх пакункулі, у каго ёсць наўняўны грошы ў краме, і прадаўцу прыходзіцца шукаць мне расшту», — расказаў Кірыл Руды.

Таксама ён адзначае, што кожны месяц 500 мільянаў кітайцаў заказваюць тавары праз мабільныя праграмы. Пры гэтым рынак анлайн-гандлю Кітая расце ў два разы хутчэй за рынак ЗША.

«Развіццё ІТ-галіны змяняе эканоміку Кітая, накіроўваючы зберажэнні кітайцаў у спажыванне, павялічвае інвестыцыі не ў вытворчасць, а ў паслугі, дызайн, брэнд. У выніку паслугі ўжо фарміруюць больш за палову эканомікі Кітая», — падкрэсліў пасол.

СТАРТАП-ДЗЯРЖАВА

Кітаі — гэта стартап-краіна. Больш за 60% ВУП Кітая стварае малы і прыватны бізнес, які штодня «памірае» і «перараджаецца».

■ Партнёрства

КІБЕРБЯСПЕКА + ІНФАРМАЦЫЙНАЯ АДУКАВАНАСЦЬ

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусі і кампанія МТС маюць намер прадоўжыць сумесныя адукацыйныя праекты. Адаваднае пагадненне аб супрацоўніцтве падпісалі міністр адукацыі Ігар КАРПЕНКА і генеральны дырэктар МТС Уладзімір КАРПОВІЧ.

Сімвалічна, што заключэнне пагаднення адбылося ў Дзень абароны дзяцей, бо адзін з самых пазнавальных сумесных праектаў МТС і Міністэрства адукацыі — «Дзеці ў інтэрнэце». Навучанне бяспечным паводзінам у сёўце за два гады прайшлі 8,5 тысячы малодшых школьнікаў ва ўсіх рэгіёнах краіны. У гэтым годзе праект трансфармаваўся ў інтэрактыўную выстаўку, якую анансавалі на ТІБО-2018. У поўным фармаце яна адкрыецца восенню ў Мінску. Плануецца, што затым інтэрактыўная выстаўка працягне сваю работу ў кожным з абласных цэнтраў.

Яшчэ адзін сацыяльна важны і цікавы праект — «Адкажны паводзіны настаўнікаў у сёўце», мэта якая — дапамагчы педагогам карэктна і без рызыкі для сваёй рэпутацыі кантактаваць з вучнямі ў інтэрнэце. Надзвычай важна, каб вобраз настаўніка ў класе і ў сацыяльных сетках супадаў. Навучанне з'яўляецца паводзінаў у інтэрнэце ўжо прайшлі больш як 800 педагогаў.

У рэспубліканскім конкурсе «Інфармацыйныя і мабільныя тэхналогіі для адукацыйнага працэсу», які праводзіцца кампаніяй МТС сумесна з Міністэрствам адукацыі сярод старшакласнікаў і студэнтаў ВНУ, удзельнічалі летась больш як 150 інавацыйных праектаў. З іх было выбрана 20 найлепшых, якія могуць укараніцца ў навуцальна-вышываўчы працэс, а іх аўтары атрымалі прызы ад МТС і партнёраў конкурсу.

Пасля падпісання пагаднення аб супрацоўніцтве міністр адукацыі Ігар Карпенка расказаў журналістам аб прыняцці рашэння стварыць сектаральны савет па ІТ-адукацыі. «Цяпер фарміруецца яго склад, прапрацоўваем план работы. У рамках гэтага савета мы сур'езна паглядзім на змест ІТ-адукацыі — як прафесійнай, так і школьнай», — падкрэсліў Ігар Карпенка. Савет ствараецца на базе Міністэрства адукацыі, Міністэрства сувязі і інфарматызацыі і Парка высокіх тэхналогій. Яго члены прааналізуюць навуцальныя планы, праграмы па гэтым кірунку, у цэлым змест работы. «Магчыма, ёсць сэнс адмовіцца ад жорсткага навуцальнага плана па курсе інфарматыкі ў сярэдняй школе. Можа быць, варта выпрацаваць нейкі спіс кампетэцый, якімі павінен валодаць навуцэнц, што заканчвае агульную сярэднюю школу», — адзначаў міністр.

Па словах Ігара Карпенкі, сектаральны савет павінен адыграць важную ролю ў набліжэнні зместу адукацыі да ІТ-сектара. Міністр адзначае, што ў новую рэдакцыю Кодэкса аб адукацыі закладзена такое паняцце, як прыкладны навуцальны план. Гэта дазволіць самай ВНУ карэктаваць змест адукацыі з улікам пажаданняў канкрэтных арганізацый — заказчыкаў кадраў.

Надзея НІКАЛАЕВА

БАЧАЦЬ СВАЮ БУДУЧЫНУ

Кітаі — гэта краіна з выразным бачаннем сваёй ІТ-будучыні. Сёння ў КНР ёсць тры найбуйнейшыя стратэгіі. Адна з іх называецца «Зроблена ў Кітаі — 2025», па якой адбываецца падтрымка развіцця ўласных тэхналогій. Другая — па распаўсюджванні інтэрнэту ва ўрадзе, вытворчасці, гандлі, сельскай гаспадарцы і іншых галінах. Трэцяя — дзесяцігадовая стратэгія інфарматызацыі.

«Якая роля дзяржавы ў гэтым працэсе? Галоўнае, чым займаецца дзяржава ў ІТ-сферы, — вызначае мэты і тэрміны, ствараючы інфраструктуру, падтрымлівае малы бізнес, прыцягвае высокакваліфікаваныя кадры. Астатнія фінансавыя стымулы ажыццяўляюцца на рынаковых умовах», — дадаў пасол.

Так, у Кітаі няма спецыяльных падатковых ільгот і бюджэтных субсідый. Разам з тым у Паднябеснай цалкам разумоюць, што яны паволь яшчэ з'яўляюцца ІТ-краінай, якая развіваецца і ў якой менш за 50% тэрыторыі пакуль пакрыта 4G-інтэрнэтам. Пранікненне інтэрнэту складае 58% сярод насельніцтва (у Беларусі 71%, у ЗША 96%).

ПАСЛАБЛЕННІ У ВЯЛІКІМ КІТАЙСКІМ ФАЕРВОЛЕ

Пасол таксама адзначае, што Кітаі усё яшчэ застаецца цэнтралізаванай ІТ-краінай, а сфера ІКТ — манопалізаванай. Напрыклад, такія кампаніі, як Alibaba і Tencent, валодаюць 90% усяго анлайн-гандлю, 85% анлайн-плацяжоў, 85% сацыяльных сетак. ІТ-рынак Кітая практычна закрыты ад знешняй канкурэнцыі. Напрыклад, там ёсць нават свае аналагі сацыяльных сетак і месенджараў, створаныя з мэтай цалкам замяніць найбольш папулярныя з іх у свеце нахталст Facebook і WhatsApp.

«Таксама ў КНР стварылі ўласную псіхалогію спажывання, што тлумачыць забарону крыптавалют і развіццё кіраваных блокчэйн», — дадаў Кірыл Руды. Разам з гэтым з ростам даходаў насельніцтва растуць і патрабаванні да якасці, а бізнес-мадэль нізкай цаны фарміруе прадурэцтае стаўленне да кітайскіх прадуктаў.

«Аднак у Паднябеснай бачаць гэтыя рызыкі. У ІТ-сферы зараз адбываецца дэцэнтралізацыя. Таксама ўнікае ўсё больш стартапаў, якія канкуруюць з манопаліямі», — рэзюмаваў пасол.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

КАЛІ РЫНАК ПРАЦЫ — АГУЛЬНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Спецыялісты міністэрства адзначаюць, што на сучасным этапе прымяненне прапарцыянальнага прынцыпу апраўдана з пункту гледжання інтарэсаў дзяржавы ў цэлым: пры выратванні мігрантаў на радзіму выдаткі на пенсію за «замежны» стаж застаюцца за краінамі, у якіх вялася працоўная дзейнасць (калі пры гэтым выплачваліся пенсійныя ўзносы), і не ўскладаюцца на краіну пражывання пенсіянера. У той жа час работнікам даецца права на атрыманне пенсійных выплат ад кожнай з дзяржаў, на эканоміку якіх яны працавалі. Такі прынцып апрабаваны міжнароднай практыкай і выкарыстоўваецца многімі краінамі пры заключэнні міжнародных пенсійных пагадненняў.

Калі ж пералічваць («пэраводзіць») унёскі за перыяд працы на тэрыторыі дзяржаў — членаў ЕАЭС у пенсійны фонд краіны па ранейшым месцы жыхарства работніка, які прапануюць некаторыя эксперты, гэта можа прывесці да нарошчвання пенсійных абавязальнасцяў краіны месца пражывання. Да таго ж забяспечыць і пракартыраваць выкананне заканадаўства аб выплаце ўнёска работнікамі — нерэзідэнтамі Рэспублікі Беларусі немагчыма, дадаюць спецыялісты Мінпрацы.

Таксама немагчыма ў перыяд працы чалавека адназначна вызначыць, якую з дзяржаў ён абярэ для пастаяннага пражывання пасля выхаду на пенсію. І тады можа атрымацца так, што грамадзянін, які пераводзіць унёскі ў Беларусь, а пасля вырашай туды не вяртацца, наогул акажацца без пенсіі.

***

Такім чынам, калі дакумент будзе прыняты і ратыфікаваны краінамі — удзельнікамі ЕАЭС, Беларусь будзе несці адказнасць (выплачваць пенсію) за перыяд працы грамадзян гэтых краін на сваёй тэрыторыі. Пенсію за стаж працы ў дзяржавах — членах ЕАЭС будзе выплачвацца з пенсійных фондаў гэтых дзяржаў. Як падкрэсліваюць у Мінпрацы, гэта значыць, што ў нашай краіне нагрукна на фонд сацыяльнай абароны насельніцтва па фінансаванні пенсій мігрантам будзе не ўзрастаць, а абмяжоўвацца.

Пры гэтым кожная краіна — удзельніца Дагавора ЕАЭС павіна будзе забяспечыць улік працоўнага стажу на сваёй тэрыторыі і выплату заробленай часткі пенсіі (у памеры, прадулжжаным нацыянальным заканадаўствам дзяржавы, дзе працякала работа).

У Мінпрацы адзначаюць, што ўсе базавыя пазіцыі пра-

екта (у тым ліку аб выплаце ўнёскаў у пенсійны фонд дзяржавы працаўладкавання) у цяперашні час ужо дзейнічаюць у рамках Дагавора паміж Рэспублікай Беларусь і Расійскай Федэрацыяй аб супрацоўніцтве ў галіне сацыяльнага забеспячэння (які быў заключаны 24 студзеня 2006 года і ўступіў у сілу 29 сакавіка 2007 года). Гэта значыць, яны ўжо вывераны больш чым дзесяцігадовай практыкай беларуска-расійскіх узаемаадносін у галіне забеспячэння права на атрыманне пенсій грамадзянікамі.

У Еўразійскім эканамічным саюзе пастаўлены мэты актывізацыі інтэграцыйных працэсаў і легальную міграцыю, павысіць адкрытасць нацыянальных рынкаў і стварыць агульны рынак працы. І нормы, што заключаюцца ў Дагаворы аб пенсійным забеспячэнні, павіны спрыяць, а не перашкаджаць вырашэнню гэтых задач. У цэлым, як адзначаюць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны Беларусі, галоўнае прызначэнне Дагавора — сфарміраваць механізм, які забяспечвае бы работнікам магчымае рэалізаваць у поўным аб'ёме пенсійныя правы, заробленыя на тэрыторыі дзяржаў — членаў ЕАЭС, незалежна ад таго, у якой з гэтых дзяржаў яны будуць працаваць, калі выйдзе на пенсію.

Святлана БУСЬКО.

■ Падпіска

Як «Звязда» пасябравала з «Залатой пчолкай»

Для тых, хто не ў курсе, гэта міжнародны дзіцячы фестываль, які ўжо 17-ы раз праходзіў у Клімавічах. Свята доўжылася аж чатыры дні і кожны з іх праходзіў пад асобнай назвай — «Дзень беларускай гасціннасці», «Дзень шчаслівага дзяцінства», «Дзень садружнасці нацыянальных традыцый», «Дзень сучуча талентаў».

Дзіцячы форум з'яўляецца сур'ёзнай рэпетыцыяй для тых, хто жадае падняцца на музычны Алімп. Тут строгае міжнароднае журы і патрабавальная публіка. На сцэне «Залатой пчолкі» ў свой час выпрабавалі талент зоркі дзіцячага Еўрабачання — Ксенія Сітнік і Андрэй Кунец.

Фестываль у Клімавічах вельмі любяць і чакаюць. Акрамя таго, што тут выпрабавоўць сябе ўсе тыя, хто пяюць і танцуюць, гэта яшчэ і цікавая пляцоўка для інтэрактыўных гульняў, выставы, майстар-класы, атракцыёны, падарожжы, вясёлыя конкурсы і імпрэзы. І ўсё гэта пад музыку і энергічнае падбадзёрванне вядучых. Гарадскога парку не хапае, каб умясціць усё, што дэманструе і прапануе гэта свята.

І палатка раённага вузла паштовай сувязі карыстаецца на ім не меншым попытам, чым усё астатняе. Дзякуючы загаддчы Дзіне Кузьмянковай, якая напярэдадні свята правяла актыўную кампанію, каля стала з друкаванай прадукцыяй увесь час было шматлюдна. З першых хвілін адчува-

Сярод супрацоўнікаў клімавіцкай пошты шмат прыхільнікаў «Звязды».

лася, што ў горадзе жыўе шмат прыхільнікаў «Звязды». Яшчэ не паспела дастаць з пакета падарункі для падпісчыкаў, як сталі падыходзіць павітацца нашы чытачы. Журналіст абласной газеты «Магілёўская ведамасці» Таццяна Падліпская прызналася, што з задавальненнем чытае звяздоўскія артыкулы, а фотакарэспандэнт Анатоль Кляшчук наогул для яе ўзор для пераймання. Спецыяльна павітацца з карэспандэнтам «Звязды» прыйшла і Галіна Цыганкова, ад-

казны сакратар раённай газеты «Родная ніва» — наша пастаянная і адданая падпісчыца на працягу больш як 20 гадоў. «Звязду» люблю за тое, што ў ёй шмат чаму можна павучыцца, а заадно праверыць, наколькі добра ведаю беларускую мову», — кажа чытачка. Ёй вельмі падабаецца рубрыка Валлянціны Доўнар «Алё, народ на провадзе», прызнаецца, што і ў сваёй газеце вядзе падобную старонку пад назвай «Субацея». Шмат пастаянных чытачоў «Звязды» сярод супрацоўнікаў пошты. Падпісчыкам газеты

Пётр Грышанаў стаў падпісчыкам «Звязды».

Фестывальная аляя.

чарговы раз стала начальнік паштовага вузла Дзіна Кузьмянкова. «Газета насычаная, шмат карыснай інфармацыі», — растлумачыла яна свой выбар.

Падчас свята паспеў зрабіць заказ на паўгадавую падпіску «Звязды» старшыня райсавета Васіль Захаранка. У дэпутатскай рабоце яна першы дарадчык і памочнік. Падпісца на «Звязду» вырашыў і старшыня Клімавіцкага раённага аб'яднання прафсаюзаў Пётр Грышанаў. Запэўніў, што газеты звычайна чытае ад коркі да коркі і яму ўсё цікава — пачынаючы ад навін, заканчваючы анекдотамі.

Адной з радасных для раёна і газеты падзей, якая адбылася ў гэты святочны дні ў Клімавічах, стала наваселле раённай бібліятэкі імя Івана Пецерава. Яна пераехала ў больш камфортны і прасторны будынак, дзе раней размяшчалася раённая інспекцыя па падатках і зборах. Гэтану пасадзейнічаў клімаўчанін Іван Кажамяка, начальнік інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь па Магілёўскай вобласці. У бібліятэчным фондзе налічваецца 35 тысяч кніг і шмат перыёдыкі, сярод якой і наша газета. Гэта значыць, што чытачоў у «Звязды» стане яшчэ больш.

Нэлі ЗІГУЛЯ

■ І мы там былі

ВЕЛЬМІ СКЛАДАНА?.. А ВЫ ШТО ХАЦЕЛІ?

У Нацыянальнай бібліятэцы прайшла «Агульная дыктоўка»

Успомніце правы беларускай мовы і праверыць сваю пісьменнасць маглі ўсе ахвотныя — дастаткова было зарэгістравацца на сайце арганізатара.

Тых, хто суботняй раніцай адклаў справы і знайшоў пару гадзін, каб наведаць малую залу Нацыянальнай бібліятэкі, аказалася больш за тры сотні. Сярод іх апынулася (па ініцыятыве дачкі-сямікласніцы) і аўтар гэтых радкоў. У мінулым годзе, дарэчы, работы пісалі 176 чалавек.

— Мы праводзім «Агульную дыктоўку» ўжо другі год, — расказвае спецыяліст па карпарацыйных камунікацыях ААТ «Лідскае піва» Надзея Нікалаева. — І зноў лета, і зноў субота, але, як ні дзіўна, людзей прыходзіць шмат. Прыемна, што наш сацыяльны праект па пашырэнні ўжывання беларускай мовы вылікае такую цікавасць.

Пераважная большасць удзельнікаў — моладзь, але прыйшлі і пажылыя людзі, і бацькі з дзецьмі-школьнікамі. Адным з самых юных удзельнікаў, дарэчы, сёлета стаў другакласнік. Праўда, здаўся ён на другой палове тэксту — усё ж разлічаная дыктоўка на падрыхтаваную аўдыторыю.

— Падніміце рукі, хто летась пісаў дыктоўку, — запытаў у залы вядучы мерапрыемства і тэлеканала АНТ Іван Падрэз. Сярод удзельнікаў такіх аказалася няма. — А цяпер падніміце рукі тыя, хто напісаў яе добра і атрымаў падарункі! — Былі і такія.

На гэты раз у якасці тэксту абралі ўрывак з пакуль не апублікаванай пятай кнігі гісторыка-прыгодніцкага цыкла Людмілы Рублеўскай «Авантуры Вырвіча з банды Чорнага Доктара».

— Я толькі што скончыла свой чарговы раман, і сёння вы пачуеце кавалак новых прыгод маіх герояў, — павітала прысутных са сцэны Людміла Рублеўская. — І магчыма, хтосьці з вас зацікавіцца не толькі мовай, але і беларускай гісторыяй, і сучаснай беларускай літаратурай.

У якасці дыктара гэты раз выступіла спявачка, актрыса і трэнер па голасе Руся.

— Па шчырасці, гэты тэкст — такі кайф, кожнае слова хочацца смакаваць у роце. Не трэсуйце, атрымлівайце асалоду, — падбадзёрвала яна удзельнікаў і пачала дыктоўку. — «Да двухпаварковай камяніцы, што тулілася падазрона наводдаль людных вуліц і пляцаў,

Пісьменніца Людміла РУБЛЕЎСКАЯ.

і вволай сцяжынкі па снезе не праклялі...»

Тэкст аказаўся і сапраўды насьцяжны выразамі і словамі, якія не кожны дзень ужываеш: «шаргатлівая лавіна», «замова, уцямная толькі пасведчаным», «блюзнер-

скія выданні», «дыхтоўная мэбля», «грувасцілася папярэвымі гарамі» і «іншыя цікавосткі»... Дыялогі і іх афармленне часам сталі ў тупік некаторых удзельнікаў.

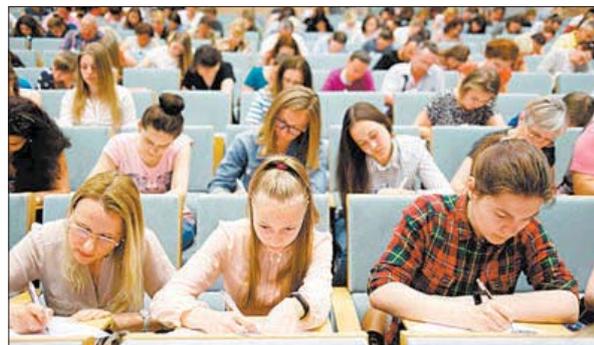
— Вельмі складаны тэкст, — прызналася Руся, зал пагадзіўся і адказаў апладысмантамі. — А што ж вы хацелі? «Прыляцелі гракі!» вы і самі напішце, — паржтавала актрыса.

— Усе выпраўлены будучы залічаны на вашу карысць. А чарговы радок увогуле памылкай не лічыцца, — супакойвалі удзельнікаў выкладчыкі. — У тэксце шмат аўтарскіх знакаў прыпынку, і мы прадугледзелі ўсю варыятыўнасць напісання.

Праверыць тэксты, дарэчы, філалагічная камісія, якая складаецца з выкладчыкаў ВУУ. У нацыянальнай бібліятэцы работы напісалі 304 чалавекі, яшчэ 17 дыктовак даслаў пасля — далучыцца да удзельнікаў можна праз трансляцыю на YouTube-канале: напісаць тэкст дома і даслаць яго на электронную пошту. Канчатковыя вынікі стануць вядомы 8 чэрвеня. Пакуль правера на невялікая частка работ, але, як прызнаюцца арганізатары, «дзясяткі» ўжо ёсць. Свае адзнакі кожны удзельнік атрымае на электронную пошту, а выдатнікі атрымаюць яшчэ і падарункі ад ААТ «Лідскае піва».

P. S. «Словы нескладаныя, а вось са знамямі прыпынку — жах», — такую выснову пасля дыктоўкі зрабіла дачка. Згодная, мая дарагая, таму падарункаў па пошце не чакаем.

Алена КРАВЕЦ

Карэспандэнт «Звязды» (у першым радзе злева) падчас «Агульнай дыктоўкі».

■ Літаратурныя сустрэчы

Пра што не казалі ў школе?

Амаль 400 слухачоў наведалі лекцыі «БелЛіт: мабільны гід»

Серыя бясплатных публічных лекцый праводзілася з сакавіка па май. 23 удзельнікі, якія праслухалі больш за пяць лекцый, атрымалі дыпломы выдатнікаў і падарункі.

Як заўважыў мадэратар праекта паэт Андрэй Хадановіч, фармат адкрытых лекцый становіцца сёння ўсё больш запатрабаваным. З аднаго боку, спікеры гаварылі пра важныя і глыбокія тэмы, а з іншага, знаходзілі прыёмы рабіць гэта забавна, харызматычна і даступна. Безумоўна, падобныя лекцыі спрыяюць пашырэнню кругагляду: кожны мо адкрыць для сябе новыя імёны.

Праект «БелЛіт: мабільны гід» ладзіўся пры падтрымцы Мабільнай бібліятэкі МТС. Гідамі па літаратурным свеце для слухачоў сталі Альгерд Бахарэвіч, Юлія Цімафеева, Алеся Суша, Вальжына Морт, Ганна Севярынец, Андрэй Хадановіч, Ганна Бутырчык, Марына Казлоўская. Спікеры гаварылі пра выдатных герайн беларускай літаратуры, пазнавалі стартп XVI стагоддзя Франціска Скарыны, пра гістарычныя і літаратурныя факты, якіх няма ў школьнай праграме.

Надзея НІКАЛАЕВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении торгов в виде открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды помещений

Пл. № 1. Право заключения договора аренды помещений общей площадью 40,1 кв. м (в т. ч. 33,4; 1,3; 1,6; 3,8) кв. м, расположенных на первом этаже капитального строения с/н. № 700/С-14699 – здание районного узла почтовой связи, по адресу: г. Могилев, ул. Челюскинцев, 149. Право аренды предоставляется сроком на пять лет.

Начальная цена продажи права: 161,50 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка 16,15 бел. руб.

Продавец	Могилевский филиал РУП «Белпочта, УНП 700838286, г. Могилев, ул. Первомайская, 28
Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИС банка BP5BYB2X
Дата, время и место проведения аукциона	Аукцион проводится 10 июля 2018 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: 9 июля 2018 года до 15.00.
Срок и условия оплаты приобретенного аукциона	В течение 5 рабочих дней со дня подписания протокола аукциона победитель перечисляет на расчетный счет Продавца цену продажи предмета аукциона за вычетом задатка

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); предоставившие заверенную копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: юридические лица Республики Беларусь – копии свидетельств о гос. регистрации, копии учредительных документов, индивидуальные предприниматели Республики Беларусь – копии свидетельств о гос. регистрации; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц и индивидуальных предпринимателей – паспорт и доверенность, удостоверяющая нотариально; иностранные юридические лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранные индивидуальные предприниматели – легализованные в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представители иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Единственный участник имеет право приобрести объект по начальной цене, увеличенной на 5%.

Участник, выигравший торги, уплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней после проведения аукциона, в соответствии с выдаваемым в день проведения аукциона счетом-фактурой.

Дополнительную информацию можно получить по тел.: +375 222 72-41-14, +375 29 624-26-25, +375 44 738-18-99

Утерянные полисы страховой компании ЗАО «Промтрансинвест» считать недействительными: квитанции 1-СУ серии СВ №№ 0611451, 2285489, 2285490, договор страхования серии ПЕ № 0219302.

Утерянный бланк строгой отчетности серии БЛБ № 2178604 «Добровольное страхование от несчастных случаев и болезней на время поездки за границу» страховой компании БРУСП «Белосстрах» представительства по Борисовскому району считать недействительным. УНП 100122726

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Лот 1: капитальное строение, инв. № 422/С-3785 (назначение – здание административно-хозяйственного, наименование – производственная контора), общей площадью 456,3 кв. м, расположенное по адресу: Щучинский р-н, а. г. Лещанка, ул. Молодежная, 1

Лот № 1 расположен на земельном участке с кадастровым № 42588350360500029, площадью 0,2168 га (назначение – содержание и обслуживание здания конторы), расположенном по адресу: Щучинский р-н, а. г. Лещанка, ул. Молодежная, 1. Земельный участок имеет ограничения (обременения) права в использовании: ограничения, устанавливаемые в отношении недвижимого имущества, находящегося в водоохраняемых зонах водного объекта, площадью 0,2168 га

Обременения со стороны третьих лиц – часть здания площадью 100,5 кв. м передано в безвозмездное пользование по договору сроком до 31.12.2019 г. Начальная цена продажи – 34 184,08 руб. (тридцать четыре тысячи сто восемьдесят четыре рубля восемь копеек) с учетом НДС

Сумма задатка – 3 418 руб. (три тысячи четыреста восемнадцать рублей)

Продавец – ОАО «Щучинагрохимсервис», 231513, г. Щучин, ул. Ленина, 37, тел. 8-01514-242-62

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38

Условия аукциона – без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BVB3012050083225001001 в Дирекции ОАО «Белинвэстбанк» по Гродненской области, код банка BLVBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 25 июня 2018 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3-209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная копия платежного поручения о внесении суммы задатка; физическим лицом – паспорт (документ его заменяющий) и его копия; юридическим лицом и ИП – резидентами Республики Беларусь – заверенные копии учредительных документов; юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представителем, организатору аукциона предъявляется документ, подтверждающий полномочия представителя и документ, удостоверяющий его личность. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном порядке аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Продавец имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным.

В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Срок возмещения затрат на организацию и проведение аукциона – 3 рабочих дня.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 13.04.2018 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 19 июня 2018 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoinfo.by

К публикации Коммунального топографо-геодезического унитарного предприятия «ГОМЕЛЬГЕОДЕЗЦЕНТР» о проведении аукциона по продаже земельных участков в частную собственность в г. Гомеле № 6-С/2018, который состоится 20 июня 2018 г. (объявление опубликовано в газете «Звязда» 15 мая 2018 г.), добавляется лот № 8 в следующей редакции:

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Начальная стоимость, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Затраты на подготовку документации, бел. руб.
8	В районе пер. Виноградного 3-го и пер. Виноградного 4-го (участок № 1)	340100000002006050	0,0791	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	Охранная зона электрических сетей	11 581,17	400,00	2 494,23

Лот № 8 выставляется на аукцион повторно, извещение опубликовано 02.03.2018 г. в газете «Звязда». Контактный телефон +375 232 41-97-86. Информация размещена на сайте: www.gomel.gov.by либо geodezcentr.by УНП 400230163

Извещение об открытом аукционе по продаже имущества ОАО «Гроднопромстрой», расположенного по адресу: г. Гродно, ул. Максима Горького, 115 10 июля 2018 года

Вид аукциона	открытый	Время проведения аукциона	12.00
Предмет аукциона	Капитальные строения: – инвентарный номер 400/С-81527 (каркасное помещение) общей площадью 15,0 кв. м (1-этажное каркасно-засыпанное здание. Год постройки – 1970); – инвентарный номер 400/С-81529 (склад ГСМ) общей площадью 21,0 кв. м (1-этажное здание. Материал стен – силикатные блоки. Год постройки – 1970); – инвентарный номер 400/С-81530 (склады со встроенными гаражами) общей площадью 632,0 кв. м (2-этажное здание. Материал стен – кирпич. Год постройки – 1970); – инвентарный номер 400/С-81531 (гараж) общей площадью 274,1 кв. м (1-этажное здание. Материал стен – кирпич. Год постройки – 1970); – инвентарный номер 400/С-81532 (навес) общей площадью 179,8 кв. м (1-этажное здание. Материал стен – кирпич. Год постройки – 1970); – инвентарный номер 400/С-81536 (ограждение) общей площадью 349,3 кв. м (металлическая сетка, бетонный забор. Год постройки – 1970); – водопроводная сеть дворовая длиной 30,6 м; – канализация ивневая длиной 67,0 м; – канализация септическая длиной 200,0 м	Место проведения аукциона	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, актовЫй зал
Начальная цена продажи	520 931,50 рублей (с учетом НДС 20%)	Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 403
Кадастровый номер земельного участка и размеры	440100000002003502 площадью 0,3913 га	Дата и время начала приема документов	11 июня 2018 года 8.00
Месторасположение земельного участка	г. Гродно, ул. Максима Горького, 115	Дата и время окончания приема документов	4 июля 2018 года 17.00
Продавец	Открытое акционерное общество «Гроднопромстрой», Гродно, проспект Космонавтов, д. 52, тел.: 744108, 744127	К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:	
Имущественное право земельного участка	Право аренды	– копии платежных поручений о внесении задатка за подачу заявления на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 в филиале № 400/У ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКBBVY21400, УНП 590727594, получатель – КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»;	
Сумма задатка	52 093,15 рублей	– копии учредительных документов; Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.	
Организатор аукциона	КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», тел.: 742095, 720537, 720546	Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.	
Дата проведения аукциона	10 июля 2018 года	В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем было только одно заявление, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.	
		Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.	
		Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.	
		Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Адрес сайта: www.grodno.gov.by	

ЗАВЕРЕНО
 Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 31.05.2018 г.
 Красинский А. Д.

УТВЕРЖДЕНО
 Внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 14 мая 2018 года)

ИЗМЕНЕНИЯ
 в проект эмиссии жилищных облигаций десятого выпуска Закрытого акционерного общества «ТОПЗАЛЭЛЕКТРО», утвержденного внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 20 декабря 2017 года)

1. Подпункт 2.4.3. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.3. Архитектурный проект согласован Комитетом архитектуры и градостроительства Мингорисполкома (заключение № 12-28/1368М от 28.12.2015). Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 07.04.2016 № 55-15/16. Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 02.05.2016 № 133-15/18 в дополнение к заключению государственной экспертизы от 07.04.2016 № 55-15/16.

2. Часть вторую подпункта 2.4.5. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 Нормативный срок продолжительности строительства – 31,0 месяц, в том числе подготовительный период – 1 месяц.

3. Подпункт 2.4.7. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.7. Строящийся жилой дом расположен в Московском районе г. Минска, не относится к категории повышенной комфортности. Конструктивная схема здания – 1-секционный 22-этажный жилой дом с цокольным и техническими этажами, к которому примыкает пристроенные помещения жилого дома № 22 по генплану с маркировкой № 21а по генплану.
 Жилой дом № 21 по г/п – 22-этажный, однокорпусный, на 207 квартир с цокольным и техническими этажами. В части цокольного и первого этажа запроектированы встроенные помещения торгового и общественного назначения с отдельными входами. Несущая система жилого дома запроектирована в монолитном железобетонном каркасе, состоящем из монолитных железобетонных колонн, монолитных железобетонных стен и жестко сопряженных с ними монолитных дисков перекрытий. Лестничные марши – сборные железобетонные. Фундаменты – сплошная монолитная железобетонная плита на естественном основании толщиной 1200 мм. Цокольные стены – железобетонные монолитные толщиной 250 мм.
 Общая площадь квартир в жилом доме № 21 – 11 456,84 кв. м.

Генеральный директор Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» Д. В. Новиков
 Главный бухгалтер Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» М. Л. Гришолова УНП 100896485

ЗАВЕРЕНО
 Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 31.05.2018 г.
 Красинский А. Д.

УТВЕРЖДЕНО
 Внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 14 мая 2018 года)

ИЗМЕНЕНИЯ
 в проект эмиссии жилищных облигаций девятого выпуска Закрытого акционерного общества «ТОПЗАЛЭЛЕКТРО», утвержденного внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 18 июля 2017 года)

1. Подпункт 2.4.3. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.3. Архитектурный проект согласован Комитетом архитектуры и градостроительства Мингорисполкома (заключение № 12-28/1368М от 28.12.2015). Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 07.04.2016 № 55-15/16. Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 02.05.2016 № 133-15/18 в дополнение к заключению государственной экспертизы от 07.04.2016 № 55-15/16.

2. Часть вторую подпункта 2.4.5. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 Нормативный срок продолжительности строительства – 31,0 месяц, в том числе подготовительный период – 1 месяц.

3. Подпункт 2.4.7. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.7. Строящийся жилой дом расположен в Московском районе г. Минска, не относится к категории повышенной комфортности. Конструктивная схема здания – 1-секционный 22-этажный жилой дом с техническим подпольем и теплым техническим чердаком.
 Жилой дом № 22 по г/п – 22-этажный, однокорпусный, на 207 квартир с техническим подпольем и теплым техническим чердаком. В части цокольного и первого этажей запроектированы встроенные помещения торгового и общественного назначения с отдельными входами, а также пристроенные помещения, в которых предусмотрено размещение физкультурно-оздоровительного центра. Несущая система жилого дома запроектирована в монолитном железобетонном каркасе, состоящем из монолитных железобетонных колонн, монолитных железобетонных стен и жестко сопряженных с ними монолитных дисков перекрытий. Лестничные марши – сборные железобетонные. Фундаменты – сплошная монолитная железобетонная плита на естественном основании толщиной 1200 мм. Цокольные стены – железобетонные монолитные толщиной 250 мм.
 Общая площадь квартир в жилом доме № 22 – 11 446,05 кв. м.

Генеральный директор Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» Д. В. Новиков
 Главный бухгалтер Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» М. Л. Гришолова УНП 100896485

ЗАВЕРЕНО
 Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 31.05.2018 г.
 Красинский А. Д.

УТВЕРЖДЕНО
 Внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 14 мая 2018 года)

ИЗМЕНЕНИЯ
 в проект эмиссии жилищных облигаций восьмого выпуска Закрытого акционерного общества «ТОПЗАЛЭЛЕКТРО», утвержденного внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «Топзалэлектро» (протокол б/н от 6 октября 2017 года)

1. Подпункт 2.4.3. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.3. Архитектурный проект согласован Комитетом архитектуры и градостроительства Мингорисполкома (заключение № 12-28/1368М от 28.12.2015). Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 07.04.2016 № 55-15/16. Положительное заключение государственной экспертизы РУП «Главогостройэкспертиза» по проектной документации Объекта от 02.05.2016 № 133-15/18 в дополнение к заключению государственной экспертизы от 07.04.2016 № 55-15/16.

2. Подпункт 2.4.4. пункта 2.4. дополнить частью третьей:
 «Нормативный срок продолжительности строительства – 31,0 месяц, в том числе подготовительный период – 1 месяц.

3. Подпункт 2.4.6. пункта 2.4. изложить в следующей редакции:
 2.4.6. Строящийся жилой дом расположен в Московском районе г. Минска, не относится к категории повышенной комфортности. Конструктивная схема здания – 1-секционный 22-этажный жилой дом с техническим подпольем и теплым техническим чердаком.
 Жилой дом № 22 по г/п – 22-этажный, однокорпусный, на 207 квартир с техническим подпольем и теплым техническим чердаком. В части цокольного и первого этажей запроектированы встроенные помещения торгового и общественного назначения с отдельными входами, а также пристроенные помещения, в которых предусмотрено размещение физкультурно-оздоровительного центра. Несущая система жилого дома запроектирована в монолитном железобетонном каркасе, состоящем из монолитных железобетонных колонн, монолитных железобетонных стен и жестко сопряженных с ними монолитных дисков перекрытий. Лестничные марши – сборные железобетонные. Фундаменты – сплошная монолитная железобетонная плита на естественном основании толщиной 1200 мм. Цокольные стены – железобетонные монолитные толщиной 250 мм.
 Общая площадь квартир в Жилом доме № 22 – 11 446,05 кв. м.

Генеральный директор Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» Д. В. Новиков
 Главный бухгалтер Закрытого акционерного общества «Топзалэлектро» М. Л. Гришолова УНП 100896485

Андрэй ХУДЫК:

«Стаўленне да экалогіі становіцца больш свядомым»

Пра забруджванне прыроды, узнаўляльную энергію і экалагічнае выхаванне

Хто дапамог Белгідрамету зрабіць магутны рывок у будаўніцтве новых метэастанцый? Што трэба, каб беларускія гарады сталі зялёныя, а землі — чыстыя? Пра гэта і многае іншае напярэдадні Дня навакольнага асяроддзя раскажаў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Андрэй ХУДЫК.

ВАЖНЕЙ ЗА ЎСЁ — ПРАГНОЗ НАДВОР'Я

— Андрэй Паўлавіч, прызначаючы вас на пасаду ў верасні мінулага года, Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка паставіў некалькі задач першачарговай важнасці. Як яны вырашаюцца?

— Зрухі ёсць па ўсіх кірунках. Найбольш складаная задача — гэта развіццё мінеральна-сыравіннай базы. У нас няма права на памылку, таму павышаная ўвага ўдзяляецца якасці геалагаразведкі. Мэтазгоднасць здабычы таго ці іншага віду сыравіны ў цяперашні момант дыктуе эканоміка.

Прэзідэнт пагадзіўся з нашымі падыходамі адносна ўдасканалення работы Белгідрамета. Мы атрымалі сур'ёзную фінансавую падтрымку, дзякуючы якой будзем адну з самых сучасных гідраметэастанцый у Мінску;

у маі адкрылі аўтаматычныя станцыі ў Лепелі і Пружанах; да канца года з'явіцца новыя станцыі ў Гродне, Шчучыне, Салігорску і Полацку. Зараз ідзе сур'ёзная падрыхтоўка, і ў наступным годзе ў Віцебску пачне працаваць доплераўскі лакатар — сучаснае абсталяванне паспрыяе дакладнасці прагнозаў. Ніколі за апошнія гады дваццаць у Белгідрамеце столькі не рабілася на працягу аднаго года. Максімальна высокая ступень апраўдальнасці прагнозаў надвор'я неабходная для грамадства і для эканомікі. Сёння ў гэтым кірунку шмат зроблена, але няма мяжы дасканаласці, і нам ёсць дзе прыкласці намаганні і над чым працаваць.

Трэцяя задача датычыцца навядзення парадку на зямлі. У сталіцы, абласных і раённых цэнтрах пытанню практычна няма — усё добраўпарадкавана і акултурана. А вось у сельскай мясцовасці пакуль не ўсё і не ўсюды ў гэтым плане добра. Асабліваю ўвагу неабходна ўдзяліць так званым

Фота Юліяне ПІСЦЕЦІЧКА

неперспектыўным вёскам, у якіх засталася некалькі жыхароў. Трэба вырашаць пытанні з хатамі, якія ніхто не даглядае, а гэта юрыдычна не заўсёды проста. Лепш за ўсё, каб неперспектыўныя вёскі змянілі свой статус і пачалі развівацца. Гэтаму могуць садзейнічаць і дачнікі, купляючы там хаты. Таксама прадпрымальнікам варта смялей ісці ў глыбінку — дзякуючы Дэкрэту № 7 перашкод няма.

ВАДА... НА ЭКСПАРТ

— А дзін час у прэсе была папулярная тэма экспарту беларускіх сіліма-

коў. А якая яшчэ, скажам так, цікавая і незвычайная прадукцыя адпраўляецца за мяжу?

— Да гэтай катэгорыі адносяцца 9 відаў дзікіх жывёл: вінаградныя сілімак, лічынкі хіранамід, тры віды жаб, гадзюка звычайная, даўгапалы рак, паласаты рак і ўсходняя рачная краўетка. Акрамя сілімакоў, найбольш шырока выкарыстоўваюцца ў гаспадарчых мэтах даўгапалы рак і лічынкі хіранамід, аб'ёмы экспарту якіх у 2017 годзе ўзраслі ў параўнанні з 2016-м у 2,3 разы.

— А якія экспертныя перспектывы вады?

— Ключавы момант — якасць. Ёсць праблема,

Дарагія сябры, калегі! Паважаныя суайчыннікі і госці нашай Беларусі!

Шчыра віншую вас з цудоўным святкам — Днём аховы навакольнага асяроддзя!

Гэта святая аб'ядноўвае работнікаў прыродаахоўных ведамстваў, прамысловых экалагаў, прадстаўнікоў грамадскіх экалагічных арганізацый, навукоўцаў, педагогаў і ўсіх неаб'якавых людзей у нашай краіне.

Дзень аховы навакольнага асяроддзя з'яўляецца напамінам пра тое, што мы самі адказныя за экалагічную бяспеку нашай роднай Беларусі, захаванасць яе унікальнай прыроды, чысціню шматлікіх рэк і азёр, лясоў і палёў, за будучыню нашых дзяцей.

Хачу выказаць падзяку экалагам-прафесіяналам і абаронцам навакольнага асяроддзя, жыхарам вялікіх гарадоў і маленкіх вёсак за неаб'якавасць і клопат пра наш агульны дом. Няхай гэтае святка будзе адзначана радасцю і бадзёрным настроем, а таксама стане сімвалам добра і росквіту.

Разам мы зробім прыроду нашага роднага краю яшчэ больш прыгожай і багатай, што паспрыяе душэўнаму камфорту, моцнаму здароўю і дабрабыту людзей.

Андрэй ХУДЫК, міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь.

ад якой нікуды не дзенешся, — павышанае ўтрыманне жалеза. Прадпрыемствы па разліве бутэляванай вады часцяком будуць бліжэй да буйных гарадоў (напрыклад, Мінска), дзе такая праблема — не рэдкасць. У большасці выпадкаў побач са свідравінамі даводзіцца ставіць станцыі абезжалезвання, а гэта ўжо хоча мінімальна, але водападрыхтоўка, а паводле еўрапейскіх стандартаў, такая вада аўтаматычна выключаецца з катэгорыі прыроднай.

У найбліжэйшай перспектыве плануем вылучыць і ацаніць участкі, дзе можна весці здабычу без усялякай водападрыхтоўкі на працягу доўгага часу. Інвестарам варта звярнуць увагу на Воранавіцкі, Баранавіцкі, Салігорскі, Асіповіцкі, Лельчыцкі і Калінкавіцкі раёны, нягледзячы на тое, што пазначаныя там участкі трэба дадаткова вывучаць. Гэта патрабуе некаторых выдаткаў, таму многім арганізацыям пакуль прасцей і выгадней займацца не здабычай вады, а яе аднаўленнем.

БОЙ ПЛАСТЫКУ І ЭНЕРГІЯ ВЕТРУ

— Выкарыстанне якіх відаў аднаўляльных крыніц энергіі вы лічыце найбольш перспектыўным у Беларусі?

— Краіна ўсё больш актыўна выкарыстоўвае магчымасці альтэрнатыўных крыніц энергіі. Даostatкова сказаць, што ў нас ёсць раёны, як, напрыклад, Навагрудскі, дзе чвэрць (!) энергіі для спажыву дае вецер.

На Гродзеншчыне, Магілёўшчыне таксама працуюць магутныя станцыі, здольныя забяспечыць электрычнасцю горад-дзясцятысячнік. Гэта даволі перспектыўны кірунак, які мы будзем развіваць.

(Заканчэнне на 8-9-й стар.)

■ Прыроднае багацце

Балоты — наш брэнд і здабытак

Беларускія балоты па праве называюць лёгкімі Еўропы, бо яны выводзяць з атмасферы сотні тысяч тон вуглякіслага газу. Нашы балоты унікальныя яшчэ і тым, што намала іх захавалася ў натуральным ці бліжкім да яго стане.

(Заканчэнне на 10-й стар.)

Фота Анастасіі КІШЧУК

■ Нябачная пагроза

МІКРАПЛАСТЫК НА ТАЛЕРЦЫ

Рознакаляровыя бліскаўкі ў гелі для душы або руковія гранулы ў клубнічным скрабе — каго не прывабіць гэта маркетывага хітрасць? Але ў выніку гэтыя маленькія шарыкі трапляюць у каналізацыю, а пасля сплываюць і ў Сусветны акіян, дзе іх з'ядаюць рыбы і іншыя марскія жывёлы, а праз іх — да чалавека. Што гэта за загадкавыя часціцы, і чаму яны так хваляюць экалагаў?

ШТО Ё КАСМЕТЫЧЦЫ?

Сёння пластык усюды. Танны і практычны, ён усё шчыльней уваходзіць у жыццё спажываўца. Спакуса яшчэ больш зменшыць цану на тавар штурхнула вытворцаў касметыкі да-

лей — рабіць з пластыку не толькі ўпакоўку, але і змесціва прадукту.

— Колькасць мікрапластыку ў складзе касметычнага сродку можа вар'іравацца ад 1 да 90 працэнтаў. Гэта значыць, што звычайны гелі для душы ці скраб можа змяшчаць прыкладна столькі ж пластыку, колькі ідзе на вытворчасць яго ўпакоўкі, — адзначыла супрацоўнік Цэнтра экалагічных рашэнняў Марыя СУМА.

Выходзіць, што загадкавыя рознакаляровыя гранулы ў скрабе, гелі для душы або зубной пасце — гэта не што іншае, як мікрапластык. Але не заўсёды, вядома. Ён лёгка замяняецца костачкамі абрыкоса, клубніц, малыны ці натуральнымі валокнамі люфы.

— Самае галоўнае правіла пры выбары касметыкі — уважліва чытаць састаў, — падкрэсліла эксперт. — Існуе спіс мікрапластыку, які часцей за ўсё сустракаецца ў беларускай касметыцы. Але на самай справе ён значна шырэйшы. Некаторыя міжнародныя арганізацыі называюць мікрапластыкам цэлыя 67 палімераў (азнаёміцца са спісам можна па спасылцы <http://www.beatthemicrobead.org/product-lists/>).

(Заканчэнне на 10-й стар.)

Навука для старацеляў з Афрыкі

Нядаўна ў Мінску прайшлі курсы павышэння кваліфікацыі па геалагічным картаванні, арганізаваныя Міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі. Іх прайшлі прадстаўнікі кіруючага апарата, начальнікі аддзелаў, якія адказваюць за касмічнае картаванне, за арганізацыю праектаў з здабычы і выкарыстанні карысных выкапняў Міністэрства мінеральных рэсурсаў Судана. З якой мэтай былі арганізаваны гэтыя курсы, якія далейшыя планы афрыканскай рэспублікі адносна нашай краіны?

Начальнік галоўнага ўпраўлення прыродных рэсурсаў Міністэрства Сяргей МАМЧЫК расказаў, што спецыялісты з Судана прайшлі тэарэтычную і практычную часткі курсаў з выездамі на месцы.

— Курсы былі арганізаваны па ініцыятыве суданскага боку, якая была ім выказана падчас леташняга візіту дэлегацыі нашага міністэрства. Маючы вялікі вопыт у сферы геалагічнага картавання, мы расказалі аб тым, як працуе гэтая сістэма ў нашай краіне на кожным этапе збору геалагічнай інфармацыі (атрымання касмічных здымкаў, іх апрацоўка, праверка даных у палявых умовах, складанне картаў з дапамогай сучасных ГІС-тэхналогій).

Спецыялісты з Судана зацікавіліся і арганізацыяй работ па ахове аб'ектаў для турызму ў Беларусі, паколькі сёння яны актыўна развіваюць новую праграму геапаркаў. Мы правалі гасцей па экалагічнай сцежцы заказніка «Налібоцікі», паказалі шмат цікавых месцаў, распавялі пра меры па ахове жылля і расліннага свету.

Падчас праходжання курсаў гасці наведалі РУП «ВА «Беларуснафта» Інстытута «БелНДПнафта» ў Гомелі. Там на высокім узроўні знаходзіцца вывучэнне горных парод, а таксама захоўваюцца многія экзэмпляры (цікава, што керна захоўваецца на вышыні 4-павярховага дома), якія дастаюць па QR-кодзе.

Судан — краіна, якая гістарычна актыўна займаецца здабычай золата. Праблема ў тым, што золата ў гэтай краіне змяшчаецца ў рудзе ў дрэбнай фракцыі («пыляватае» золата). Для таго каб яго здабыць з пароды, неабходна выцягнуць пустую пароду, атрымаць канцэнтрат. З гэтага канцэнтрату звычайна золата атрымліваюць шляхам амальгамавання (метад здабывання металаў з руд растварэннем у ртуці). Гэта небяспечна як для прыроды, так і для здароўя старацеляў. З мэтай змены тэхналогіі гасці наведалі ААТ «НВА Цэнтр», дзе ім расказалі пра бязртутнае абагачэнне парод, у якіх змяшчаецца золата, і якое можа прымяняцца і ў Судане.

Для афрыканскай дэлегацыі было важна азнаёміцца з нашымі геаінфармацыйнымі тэхналогіямі, атрыманням касмічных здымкаў, паколькі гэта асноўная крыніца геаінфармацыі ў Судане сёння. Здымкі беларускага касмічнага апарата цяпер складаюць канкурэнцыю амерыканскім і кітайскім. Гасцей зацікавілі і іншыя тэхналогіі на здабычы солі, рудных і каштоўных металаў, рэдказемельных элементаў, храмітаў.

Намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь Александр КОРБУТ выказаў спадзяванне, што ў далейшым такія курсы будуць арганізаваны на пастаяннай аснове:

— Мы атрымалі спрыяльны вопыт для дзвюх краін і напалі пачатак вялікага супрацоўніцтва. За гэты кароткі час немагчыма паказаць усе слаўныя мясціны краіны, але мы спадзяёмся, што гасці атрымалі ўяўленне аб нашай зямлі, сфарміравалі добрае ўражанне.

Вольга ПРАЛЮК.

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Можа, кагосьці гэта здзівіць, але першая атамная энергія, якую мы атрымаем пасля ўводу ў эксплуатацыю БелАЭС, — таксама «зялёны» праект, бо дазволіць нам знізіць выкіды парніковых газаў больш чым на 7 мільёнаў тон. Дарэчы, гэта толькі 25% ад пастаўленай перад намі задачы, таму яшчэ шмат намаганняў трэба прыкладзіць ў гэтай сферы.

Зразумела, што наша краіна, памятаючы пра горкія ўрокі Чарнобыля, робіць усё магчымае, каб на самым высокім узроўні гарантаваць бяспеку атамнай станцыі ў Астраўцы. У гэтым пытанні мы заўсёды адкрыты для супрацоўніцтва з экспертамі профільных міжнародных арганізацый.

«Зялёная» энергія павінна прыйсці ў малыя населеныя пункты — пачынаючы з хутара, невялікай вёскі і заканчваючы райцэнтрамі, дзе няма буйных прамысловых прадпрыемстваў, а значыць, спажыванне энергіі невялікае. У гэтым ёсць логіка. І ў нас такія праекты сумесна з ПРААН рэалізуюцца.

— Тэма Сусветнага дня навакольнага асяроддзя 2018 года — «Бой забруджвання пластыкам». Паводле даных ААН, каля 40% пластыку ідзе на выроб рознай упакоўкі. Ці плануецца ў нашай краіне зрабіць захады для скарачэння яго выкарыстання ў таварах (напрыклад, забарона продажу поліэтыленавых пакетаў)?

— Гэта праблема ўзнятая на ўзроўні ўрада. У прыватнасці, Мінжылкамгасу разам з Мінпрыроды, МАРП і іншымі зацікаўленымі ведамствамі даручана прапрацаваць пытанне абмежавання выкарыстання поліэтыленавай упакоўкі ў арганізацыях гандлю і выйсці ў Саўмін з канкрэтнымі прапановамі ў найбліжэйшы час. Акрамя таго, сёлетня плануецца правесці даследаванні марфалагічнага саставу палімерных адходаў, што ўтрымліваюцца ў ЦКА, з наступным унясеннем ва ўрад прапановы аб неабходнасці распрацоўкі праграмы па іх другасным выкарыстанні.

НА ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ СВІСЛАЧЫ — ТРЫ ГАДЫ

— Кожны год у Беларусі абнаўляюць рэйтынг самых чыстых і самых брудных вадаёмаў. Які ён сёння? І што робіцца, каб сталічнага рака Свіслач — «антылідар» апошніх гадоў — стала больш чыстай?

— Даньня Нацыянальнай сістэмы маніторынгу навакольнага асяроддзя дазваляюць казаць, што колькасць проб з павышаным утрыманнем у іх біягенаў, нафтапрадуктаў і інш. паступова зніжаецца. Наяўнасць проб з утрыманнем жалеза агульнага і медзі, што перавышае нарматывы, па-ранейшаму звязана з уздзеяннем прыродных фактараў, якія не паддаюцца рэгуляванню. У прыватнасці, яны павялічыліся таму, што было шмат малаводных перыядаў.

У цэлым пераважнае колькасць участкаў вадацёкаў (91,5%), ахопленых рэгулярнымі назіраннямі, адпавядае «добраму» і «выдатнаму» гідрахімічнаму статусу.

Значную антрапагенную нагрузку адчуваюць 8,5% паверхневых водных аб'ектаў (іх участкаў). Спіс такіх вадацёкаў і вадаёмаў не змяняўся, у яго склад уваходзяць: рэкі Свіслач (н. п. Каралішчавічы,

Свіслач), Лошыца (г. Мінск), Уза (10 км ПЗ г. Гомеля), Пліса (г. Жодзіна), Заходні Буг і Мухавец (г. Кобрын), Лясная Правая (н. п. Каменюкі), Ясельда (ніжэй г. Бяроза), Морач (н. п. Яськавічы), Уша (ніжэй г. Маладзечна), а таксама азёры Мёрскае, Лядна і Кагальнае, Асіповіцкае вадасховішча. Асноўная прычына павышанай антрапагеннай нагары на паверхневыя водныя аб'екты — як кропкавыя, так і дыфузныя крыніцы забруджвання.

Наконт Свіслачы ёсць адпаведнае распрацаванае Адміністрацыі Прэзідэнта, а Мінскім гарвыканкамам распрацаваны і зацверджаны мерапрыемствы па аздараўленні гэтай ракі і яе прытокаў, а таксама па добраўпарадкаванні тэрыторыі, прылеглых да іх. Работы ажыццяўляюцца ў асноўным за кошт сродкаў, прадугледжаных мясцовым бюджэтам і інвестыцыйнай праграмай горада Мінска. Контроль за рэалізацыяй гэтых мерапрыемстваў Мінгарвыканкам паінуў за сабой. У адпаведнасці з планам работ павінны быць завершаны да 2021 года.

лекс мерапрыемстваў па перапрацаванні і вывазе на даўгачаснае захоўванне для далейшага аб'яшходжвання непрыдатных пестыцыдаў Віцебскай, Гродзенскай і Мінскай абласцей; ідзе працэс ліквідацыі Пстрыкаўскага захавання непрыдатных пестыцыдаў і інш.

На базе КУП «Комплекс па перапрацоўцы і захаванні таксічных прамысловых адходаў Гомельскай вобласці» плануецца стварыць стратэгічна важны для нашай краіны аб'ект аб'яшходжвання небяспечных (таксічных) адходаў, на якім будзе адбывацца іх канчатковае знішчэнне.

— Сёння вельмі актуальная праблема ўтылізацыі медыцынскіх адходаў...

— Гэта пытанне знаходзіцца пад кантролем Мінпрыроды і Міністэрства аховы здароўя. На пачатку года адбылося сумеснае пасяджэнне калегій двух ведамстваў, дзе абмяркоўвалася выкананне заканадаўства аб аб'яшходжанні з небяспечнымі медыцынскімі адходамі.

Гэты від адходаў значна адрозніваецца ад іншых адходаў і патрабуе асаблівай ува-

Фота Анастасіі Кішчэўскай

ЗАБРУДЖВАЛЬНІКІ — НА АБ'ЯШХОДЖВАННЕ!

— Якія мерапрыемствы па выкананні палажэнняў Стакгольскай канвенцыі аб стойкіх арганічных забруджвальніках праводзіцца сёння ў нашай краіне?

— Для выканання абавязальнасцяў, прынятых Беларуссю, рэалізуецца падпраграма 3 «Аб'яшходжанне са стойкімі арганічнымі забруджвальнікамі» Дзяржпраграмы «Ахова навакольнага асяроддзя і ўстойлівае выкарыстанне прыродных рэсурсаў на 2016—2020 гады».

Сярод асноўных мерапрыемстваў падпраграмы — вядзенне і актуалізацыя Адзінай базы даных аб САЗ (яна ўтрымлівае інфармацыю пра пестыцыды, аб'екты іх размяшчэння і забруджвання імі тэрыторыі, крыніцы выкіды САЗ у выніку іх ненаўмыснага вытворчасці, пра колькасці састаў САЗ у аб'ектах навакольнага асяроддзя і аб'ектах навакольнага асяроддзя і ўстойлівае выкарыстанне прыродных рэсурсаў на 2016—2020 гады».

гі, што абумоўлена наяўнасцю ў іх складзе ўзбуджальнікаў розных інфекцыйных захворванняў і таксічных рэчываў. Аб'ёмы іх утварэння растуць штогод. Так, за перыяд з 2012-га да 2017 года гэты паказчык павялічыўся больш чым у тры разы (у 2016-м іх утварылася 16,9 тыс. т).

Для рашэння праблемы неабходна ідэнтыфікаваць небяспечны медыцынскі адходаў для здароўя людзей і навакольнага асяроддзя, а таксама выключыць пападанне небяспечных іх частак на захаванне. Мы таксама працуем над удасканаленнем заканадаўчай базы. Спецыялісты двух ведамстваў прынялі ўдзел у распрацоўцы новай рэдакцыі санітарных нормаў і правілаў «Правілы аб'яшходжання з медыцынскімі адходамі», Мінпрыроды падрыхтаваны і накіраваны на Узгадненне праект Закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб аб'яшходжанні з адходамі». Прадугледжваецца карэкціроўка шэрагу іншых нарматыўных прававых актаў, што дазволіць больш дакладна кіраваць працай аб'яшходжання з медыцынскімі адходамі без шкоды для чалавека і навакольнага асяроддзя.

Фота Антона КІШЧУКА

АЗЕЛЯНІЦЬ ГАРАДЫ І АДНАВІЦЬ ЗЕМЛІ

— *Ад жыхароў краіны паступае шмат нараканняў на работнікаў сістэмы азелення: няправільна абрэзалі дрэва, ссеклі здаровае, паменшылася колькасць хмызнякоў і інш. Як Мінпрыроды і яго падраздзяленні сочаць за сітуацыяй у гэтай сферы?*

— Толькі за першы квартал 2018 года тэрытарыяльныя органы Мінпрыроды выявілі больш за 40 фактаў незаконнага выдалення, пашкоджання аб'ектаў расліннага свету ў населеных пунктах, вінаватая асобы прыцягнуты да адказнасці. Часта выяўляць такія парушэнні дапамагаюць неаб'якавыя грамадзяне.

Парадак выдалення аб'ектаў расліннага свету дэталёва рэгламентаваны заканадаўствам — у якіх выпадках дазваляецца іх выдаліць, на падставе якіх дакументаў і як гэтыя дакументы афармляць. У адносінах да абрэзкі дрэў, хмызнякоў правілы вызначае Мінжыткамгас. І, зразумела, вельмі важную ролю іграе падбор кадраў у сферы азелення — гэта павінны быць сапраўды прафесіяналы сваёй справы, тады і парушэнняў будзе менш.

Дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу з удзелам Мінпрыроды і іншых зацікаўленых цяпер праводзяць работу па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон «Аб раслінным свеце», якія ў тым ліку будуць накіраваны на ўдасканаленне парадку выдалення аб'ектаў расліннага свету, ажыццяўлення кампенсацыйных мерапрыемстваў. Адна з задач — узмацніць адказнасць заказчыкаў будаўніцтва за выкананне кампенсацыйных пасадак у тых выпадках, калі падрыхтоўчыя работы з выдаленнем выкананы, але з нейкіх прычын будаўніцтва, а разам з ім і правядзенне кампенсацыйных пасадак, зацягваецца ці зусім не завяршаецца.

— *Паводле разлікаў ААН, у наступныя 15 гадоў насельніцтва гарадоў у свеце значна вырасце, што ўзмацніць іх і цяпер складанае экалагічнае становішча. Як рэалізацыя праектаў «Зялёныя гарады» і «Сімбія Сіці» дапамагае вырашыць існуючыя праблемы?*

— Міністэрства падтрымлівае праекты, якія спрыяюць камфорту і чысціні гарадскога асяроддзя. Для Беларусі гэта вельмі актуальна, бо ў нас узровень урбанізацыі складае 78 %, у той час як агульнасусветны — 55 %.

Такія праекты развіваюцца там, дзе жывуць неаб'якавыя людзі і кіраўнікі мясцовай улады займаюць актыўную грамадзянскую пазіцыю. Напрыклад, адзін з самых буйных праектаў у краіне па рэвізіі «зялёнай» эканомікі — «Сімбія Сіці» ў Брэсце. Удзел у праекце прадугледжвае рэканструкцыю ачышчальных збудаванняў і вадацэкаў — гэтага горад чакаў некалькі гадоў. Частка элементаў праекта будзе ажыццёўлена ў 2019 годзе, калі Брэст адзначыць сваё 1000-годдзе.

Таксама ў рамках «Сімбія Сіці» спецыялісты Мінпрыроды ствараюць зялёную карту Брэста, на якой пазначаюць праблемныя пункты горада. Калі зусім проста тлумачыць, то сутнасць гэтай часткі праекта ў тым, каб не перасякаліся вялікія патокі лю-

дзей падчас выкідаў шкодных рэчываў у прамысловых зонах.

Мы зацікаўлены ў рэалізацыі такіх праектаў, але трэба разумець, што, напрыклад, вельмі цікавы досвед Швецыі немагчыма цалкам скапіраваць у Беларусі. Гэта і не трэба. Стасункі з замежнымі спецыялістамі павінны даць штуршок, каб мы стварылі свае тэхналогіі, адаптаваныя пад нашы ўмовы. Усё гэта патрабуе грошай, і я лічу, што мы недастаткова прыцягваем сродкі інавацыйных, інвестыцыйных фондаў. Таксама трэба рацыянальна і з улікам нашых першачарговых патрэб выкарыстоўваць міжнародную фінансавую дапамогу.

Думаю, трэба смялей удзельнічаць у пілотных праектах. Безумоўна, неабходна вучыцца ў замежнікаў, але і свой досвед варты актыўна прапагандаваць сярод калег. Калі да нас прыязджаюць замежныя дэлегацыі, то па выніках візітаў кажуць, што ў нас таксама ўжо ёсць чаму вучыцца.

— *У сельскай мясцовасці адна са значных экалагічных праблем — забруджванне глеб і водаў сцэкамі жывёлагадоўчых комплексаў. Як яна вырашаецца?*

— Жывёлагадоўля — традыцыйна адна з найважнейшых галін сельскагаспадарчай вытворчасці Беларусі, і яе інтэнсіфікацыя для эканомікі краіны — жыццёва неабходнасць. Таму і ўвага да яе з пазіцыі аховы прыроды павінна быць пільнай.

Для вырашэння праблемы забруджвання навакольнай і зоне ўздзеяння жывёлагадоўчых комплексаў варты ўстанавіць пэўныя экалагічныя абмежаванні пры вядзенні жывёлагадоўлі, праводзіць даследаванні адносна мэтазгоднай колькасці жывёлы на адзінку сельскагаспадарчай плошчы, а таксама сачыць за выкананнем экалагічных патрабаванняў да тэхналогіі.

Неабходны індывідуальны падыход і да выкарыстання розных відаў арганічных адходаў, транспарціроўкі і ўнясення гною ў глебу. З мэтай зніжэння ўздзеяння аб'ектаў жывёлагадоўлі на навакольнае асяроддзе сёння сельскагаспадарчыя прадпрыемствы прымяняюць тэхналогіі падрыхтоўкі гною да выкарыстання ў якасці арганічнага ўгнаення, раздзяляюць яго на фракцыі ці кампастуюць, праводзяць анаэробную апрацоўку.

Нягледзячы на тое, што ўкрааненне біягазавых комплексаў па перапрацоўцы гною і атрымання гаручага газу патрабуе значных інвестыцый, гэтыя мерапрыемствы дазваляць эфектыўна перапрацоўваць адходы на жывёлагадоўчых фермах, знізіць экалагічную нагрузку на наваколле, скараціць запынку прыроднага газу, атрымліваць якаснае сельскагаспадарчыя ўгнаенні. Цяпер на базе сельгаспрадпрыемстваў краіны эксплуатаюцца 9 такіх комплексаў.

Але забруджванне — не адзіная праблема, ад якой пакутуюць беларускія землі і глебы. Гэта таксама і дэградацыя ў розных яе формах (водная і ветравая эрозія, мінералізацыя асушаных тарфянікаў, парушэнне зямель пры распрацоўцы радовішчаў карысных выкапняў, правядзенне будаўнічых работ і г. д.). На вырашэнне гэтых пытанняў скіраваны Нацыянальны план дзеянняў па прадукцыйнай дэградацыі зямель (уклучаючы глебы) на 2016—2020 гады, каардынатарам якога выступае Мінпрыроды.

Сярод задач, пастаўленых на 2018 год, — рэкультывацыя 114 унутрыгаспадарчых кар'ераў; унясенне арганічных ўгнаенняў агульным аб'ёмам больш за 50 млн т для падтрымання ўрадлівасці глеб сельскагаспадарчых зямель; рэканструкцыя і аднаўленне участкаў меліярацыйных сістэм на плошчы звыш 34 тыс. га; перавод участкаў зямель, сільных да дэградацыі, у катэгорыю зямель лясога фонду з ажыццяўленнем лесаразвядзення; экалагічная рэабілітацыя участкаў выпрацаваных плошчаў тарфяных радовішчаў, парушаных балот; працяг работы па ўкрааненні тэхналогіі мінімальнай апрацоўкі глебы, тэхналогіі дакладнага земляробства і іншыя мерапрыемствы.

У КАНТАКЦЕ З ГРАМАДСКАСЦЮ

— *Ужо шмат гадоў Мінпрыроды працуе ў галіне экалагічнай адукацыі. Ці змяняюцца адносіны ў грамадстве да пытанняў аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў?*

— У нас назапашаны немалы вопыт у сферы аэдукацыі, пачынаючы з дзіцячага ўзросту. Выхоўваць адказныя адносіны падрастаючага пакалення да прыроды, фарміраваць у яго экалагічна дружалюбныя паводзіны дапамагаюць створаныя ў краіне «Зялёныя школы».

Мы максімальна выкарыстоўваем пляцоўку міжнароднага супрацоўніцтва з мэтай прыцягнення ў краіну рэсурсаў, накіраваных на забеспячэнне ўстойлівага развіцця, украаненне прынцыпаў «зялёнай» эканомікі, экалагічнай асветы.

Сёння відавочныя станоўчыя змены: у грамадстве адносіны да экалогіі становяцца больш свядомыя, людзі разумеюць важнасць рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў. Прыемна, што насельніцтва актыўна ўдзельнічае ў навадзённай парадку на зямлі, адгукаецца на акцыі «Уладкуем малую радзіму», «Маладзё за чысціню гарадоў і сёлаў», «Зробім!», «Тыдзень лесу», «Дзень без аўтамабіля» і інш.

Ва ўсіх рэгіёнах краіны дзейнічаюць грамадскія экалогі, а пры Мінпрыроды з 2001 года працуе грамадскі каардынацыйны савет, у склад якога ўваходзяць прадстаўнікі больш чым 23 грамадскіх арганізацый і аб'яднанняў. Яго работа забяспечвае ўзаемадзейненне структурных падраздзяленняў Мінпрыроды з экаграмадскасцю, а таксама дазваляе выпрацаваць узгодненыя рашэнні па пытаннях прыродакарыстання, экалагічнай адукацыі, выхавання і асветы.

— *Андрэі Паўлавіч, вашы пажаданні беларускім грамадзянам да Сусветнага дня навакольнага асяроддзя.*

— Усіх людзей хачу заклікаць удумацца ў гэтыя словы — навакольнае асяроддзе. Гэта ж не толькі прырода, але і дом, вуліца, суседзі. Няхай кожны з нас прыкладзе хоць бы невялікае намаганне для таго, каб наваколле было прыгожым і камфортным. Давайце ўсе разам клапаціцца пра наш агульны здабытак — беларускую прыроду. А калегам хачу падзякаваць за працу і пажадаць яшчэ шмат чаго зрабіць на карысць нашай зямлі і людзей.

Вераніка КОЛАСАВА,
Аксана ЯНОЎСКАЯ.

Інвазіўная напасць

Чым небяспечныя іншаземныя расліны і жывёлы для Беларусі

Ракі з Амерыкі ці медузы з Кітая — што год у Беларусь «прынікае» ўсё больш экзатычных і нетыповых для нашай мясцовасці жывёл і раслін. Такое нашэсце «чужынцаў» нясе за сабой шмат праблем. І не толькі экалагічныя, але і эканамічныя. Адкуль да нас трапляюць новыя віды, якую шкоду яны наносаць як з імміграцыйна — расказваў загадчык лабараторыі гідрабіялогіі ННЦ па біярэсурсах НАН Беларусі, кіраўнік міжведамаснага цэнтра па інвазіўных відах Віталь СЯМЕНЧАНКА.

Па словах спецыяліста, у кожнага з чужародных відаў свой шлях міграцыі, але асноўных усё ж тры. Па-першае, Беларусь — транзітная краіна, што ў разы павялічвае шанцы займець нечаканага госьця на сваёй тэрыторыі. Пры тым завезці «чужынца» могуць і не наўмысна, а, напрыклад, з глебай іншай расліны. Так адбылося калісці з журавінамі, калі хацелі пасадыць адну культуру, а ў прыдчу атрымалі яшчэ дзесці інвазіўных. Па-другое, шмат новых раслін і жывёл знаходзяць іншыя месцы жыхарства з-за змены клімату. Ужо не сакрэт, што ў нас з'явілася новая аграрна-кліматычная зона, якая характарызуецца больш цёплым летнім і змянім перыядамі. Патрэба, некаторыя іншаземцы трапляюць у дзікую прыроду па віне звычайных людзей, якія любяць вырошчваць незвычайныя расліны альбо гадаваць экзатычных жывёл.

— Трэба сказаць, што ёсць расліны і жывёлы чужародныя, а ёсць інвазіўныя. Пакуль новы від не наносіць ніякай экалагічнай, эканамічнай альбо сацыяльнай шкоды, ён лічыцца чужародным. Як толькі што-небудзь з гэтага спіса працяўляецца, яго ўжо адносяць да інвазіўных, — падкрэсліў Віталь Сяменчанка.

Сёння ў многіх краінах Еўропы і рэгіёнах Расіі існуюць так званыя чорныя спісы жывёл і раслін, а два гады таму і ў Беларусі з'явілася сваё «Чорная кніга». Па словах спецыяліста, туды ўключана каля 300 відаў раслін, 6 відаў водных беспазваночных, 21 від насасмох, 1 — рэптылій, 9 відаў рыб і 2 — млекакормячых. Самыя вядомыя з іх — баршчэўнік Сасноўскага, сумнік канадскі, амерыканская норка і інш.

— Калі іншаземцы трапляюць на новую тэрыторыю, яны выпяняюць абарыгенныя віды, а некаторыя з іх пераносіць розныя хваробы, — адзначаў Віталь Сяменчанка. — Так, напрыклад, амерыканскі паласаты рак, які пераносіць рачыную чуму, амаль загібуў нашага беларускага рака ў Нёмане. Зараз ён ужо трапіў у Дняпра-Бугскі канал, а потым «заваявае» і Прыпяць.

Каб стрымаць нашэсце «чужынцаў», спецыялісты праводзяць шэраг мерапрыемстваў па барацьбе з інвазіўнымі відамі, а вучоныя ўжо распрацавалі праект, які дапаможа спрагназаваць, адкуль і калі новыя віды могуць да нас трапіць.

Дарчы, эксперт падкрэсліў, што ў Беларусі пакуль не існуе ўліку эканамічнага ўрону, які нясе наша краіна ад інвазіўных відаў. У той момант, як ЗША, напрыклад, штогод ствараюць каля 140 млрд долараў. Аднак вучоныя вырашылі падлічыць страты ад амерыканскага рака ў басейне ракі Нёман пры ўмове, што ён загібуць 5 % нашага рака. І лічба атрымалася немаленькая — 20 тыс. долараў у год. І гэта толькі адзін інвазіўны від.

Кацярына ЦІТОВА.

МІКРАПЛАСТЫК НА ТАЛЕРЦЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Касметыка — не адзіная крыніца мікрапластыку. Ён дзеліцца на два віды: першасны і другасны. З назвы зразумела, што першасны мікрапластык — гэта маленькія часціцы, якія спецыяльна вырабляюць, а потым дадаюць іх у тавар для надання яму пэўных уласцівасцяў. Другасны ж утвараецца ў выніку распаду пластыкавых пакетаў і бутэлек, пры сціранні аўтамабільных шын, адслаенні старой фарбы, мыцці сінтэтычнага адзення і нават з пылу, які збіраецца ўнутры будынка.

У ЧЫМ ЯГО ШКОДНАСЦЬ?

— Мікрапластык сёння знаходзіцца ў вадаёмах па ўсім свеце, — раскажаў **загадчык навукова-даследчай лабараторыі гідрэкалогіі БДУ Барыс АДАМОВІЧ**. — Але пакуль няма ніводнага даследавання, дзе б навукова абгрунтаваўся яго ўплыў

на здароўе чалавека і навакольнае асяроддзе. Аднак уплыў гэты несумненна існуе.

А старшы выкладчык кафедры гігіены і медыцынскай экалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі Ірына МАШЧАНКА адзначае, што мікрапластык бяспечны да таго часу, пакуль не аказваецца ў каналізацыі.

— Ён становіцца таксічным, калі вылучае манамеры, а гэта адбываецца пры нагрыванні. Касметыку мы не награваем, таму мікрапластык у гэтым выпадку бяспечны для здароўя. Да таго ж, уся касметычная прадукцыя, прадстаўленая на нашым рынку, праходзіць працэдуру ацэнкі адпаведнасці ў Міністэрстве аховы здароўя, — падкрэсліла спецыяліст. — Аднак не варта забываць, што усё, чым мы мыёмся, трапляе ў акіян, паколькі ачышчальныя збудаванні не здольныя ўлавіць дробныя часціцы пластыку. У выніку, у нас з'яўляецца небяспека з'есці наш жа скраб. Па некаторых

звестках, у сярэднім еўрапеец разам з рыбай і морепрадуктамі з'ядае 11 тысяч мікрагранул у год.

ЯК ВЫРАШАЕЦА ПРАБЛЕМА

Забруджванне вадаёмаў мікрапластыкам сур'ёзна абмяркоўваецца на міжнародным узроўні. Паступова ў Еўропе забараняюць яго выкарыстанне ў касметыцы і абавязваюць вытворцаў сінтэтычнага адзення праводзіць першаснае прамысловае мыццё з выкарыстаннем спецыяльных фільтраў, здольных утрымліваць часцінкі мікрапластыку. У Беларусі нядаўна супрацоўнікі Цэнтра экалагічных рашэнняў з дапамогай валанцёраў правялі першае ў нашай краіне даследаванне, якое дапамагло апісаць сітуацыю з мікрапластыкам у касметыцы і ў беларускіх вадаёмах.

— За месяц мы вывучылі саставы 890 розных касметычных сродкаў. Пры гэтым звярталі ўвагу на прадукцыю розных вытворцаў, пазіцыянавання і кошту. У выніку мікрапластык з складзенага намі спіса быў знойдзены ў 147 сродках. Гэта значыць, каля 16,5% праверанай касметыкі змяшчае гэтыя штучныя кампаненты, — раскажала **Марыя Сума**.

Эксперт адзначыла, што ў выпадках з мікрапластыкам кошт — не паказчык, мікрачасцінкі знаходзілі як у бюджэтнай, так і ў дарагой касметыцы. «Натуральная» і дзіцячая касметыка таксама не апынуліся ўбачу.

У вадаёмах сітуацыя аказалася не лепшай: у кожнай з 28 даследаваных рэк валанцёры знайшлі мікрапластык.

— У асноўным гэта былі мікралавалокны. Яны вельмі падобныя на водарасці, таму ўспрымаюцца марскім жывёлам як ежа. Такія валокны — вынік распаду другаснага мікрапластыку. Знайшлі і шарападобныя часцінкі — вось гэта ўжо першасны мікрапластык, ад касметыкі, — падзялілася **Марыя Сума**.

Спецыяліст прызначыла: гэтых даных недастаткова, каб зрабіць дакладныя высновы аб праблеме забруджвання беларускіх вадаёмаў мікрапластыкам. Патрэбны больш маштабныя навуковыя даследаванні.

— Мы не столькі хацелі высветліць колькасць мікрачасцінак у вадаёмах і касметыцы, колькі прыцягнуць увагу да праблемы, паказаць людзям, што ў нашай краіне сітуацыя не лепшая, чым у Еўропе, — адзначыў **Юген Лабанаў**. — Лічу, у нас гэта атрымаецца. У даследаваннях удзельнічалі школьнікі, настаўнікі і нават людзі з навуковых супольнасцяў, гатовыя ўзяцца за навуковыя работы аб мікрапластыку.

Эксперт назваў яшчэ адну важную прычыну, па якой Беларусь павінна сур'ёзна аднесціся да гэтай праблемы. Як ужо было сказана, у многіх краінах мікрапластык паступова забараняецца. Напрыклад, у амерыканскім штате Іліной у 2019 годзе стане незаконным продаж тавараў з пластыкавымі часцінкамі. Гэта значыць, вытворцы такой прадукцыі будуць шукаць іншыя рынкі збыту. І ёсць асцярога, што наша краіна апынецца ў гэтай «пластыкавай пастцы».

Кацярына ЦІТОВА

Балоты — наш брэнд і здабытак

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Пачатак на 7-й стар.

Каштоўнасць нашых водна-балотных угоддзяў для Еўропы ніколі не перабольшана. Менавіта таму Еўрасаюз актыўна супрацоўнічае з нашай краінай і фінансуе шэраг міжнародных праектаў. У прыватнасці, пры рэалізацыі праектаў «Тарфянікі-1» і «Тарфянікі-2» былі праведзены работы па рэабілітацыі 42,6 тыс. га балот, парушаных у выніку здабычы торфу і лясной меліярацыі. Удзел у праекце ПРААН / ГЭФ «Устойлівае кіраванне ляснымі і водна-балотнымі экосістэмамі для дасягнення шматмэтавых пераваг» прадугледжвае правядзенне работ па экалагічнай рэабілітацыі неэфектыўна асушаных лясных тарфянікаў на плошчы больш за 12 тыс. га.

Знаходжанне балот у натуральным стане дазваляе захаваць у нашай краіне больш за

7 млрд куб. метраў запасаў прэснай вады. Балоты забяспечваюць штогадовае выяўдзненне з атмасферы каля 900 тыс. тон дыяксіду вугляроду і вылучэнне ў атмасферу 630 тыс. тон кіслароду. Таксама нашы балоты — гэта месцы пражывання дзікіх жывёл і росту дзікарослых раслін, уключаных у Чырвоную кнігу. Балоты забяспечваюць узаўважнае рэсурсаў журавін у аб'ёме больш за 10 тыс. тон штогод. З'яўляючыся ўнікальным прыродным аб'ектам, балоты спрыяюць развіццю экатурызму.

У 1999 годзе Беларусь далучылася да Рамсарскай канвенцыі. Заказнік рэспубліканскага значэння

Гэта цікава

Сукупная плошча дзесяці самых буйных балот краіны складае 3 116 квадратных кіламетраў — гэта больш, чым Люксембург і Андора, разам узятых. Плошча аднаго толькі заказніка «Альманскія балоты» (942 квадратныя кіламетры) — гэта як тры Мінск і ўвосем разоў больш, чым плошча журавінавых балот ва ўсёй Паўночнай Амерыцы.

ФОТА: АЛЕКСАНДР БЕЛІЦКА

«Спораўскі» — першая беларуская тэрыторыя ў спісе водна-балотных угоддзяў міжнароднага значэння, а сёння ў яго ўключана 26 аб'ектаў Беларусі, агульная плошча якіх 778,9 тыс. га. Усяго ў свеце 16 водна-балотных угоддзяў маюць ста-

тус трансгранічных. Сакратарыятам Рамсарскай канвенцыі часткамі трансгранічных водна-балотных угоддзяў міжнароднага значэння прызначаны чатыры аб'екты Беларусі: «Проспёр — Прыпяць — Стаход» (Беларусь — Украіна); «Котра — Чапкляй» (Беларусь — Літва); «Вілейты — Адуцішкіс» (Беларусь — Літва); «Альманскія балоты — тарфяны масіў «Пераброддзе» (Беларусь — Украіна).

У нашай краіне рыхтуецца праект Закона «Аб ахове і выкарыстанні балот (тарфянікаў)».

«Вынікі праведзенага ў 2017 годзе аналізу заканадаўства Расіі, Украіны, Еўрасаюза і іншых краін паказалі, што комплекснае рэгуляванне пільвання аховы і выкарыстання балот на ўзроўні заканадаўчага акта будзе сапраўды ўнікальным, бо пакуль ні ў адной краіне свету няма асобнага закона аб балотах ці тарфяніках», — растлумачыў **намеснік начальніка ўпраўлення бялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Міністэрства Андрэй КУЗЬМІЧ**.

Аксана ЯНОЎСКАЯ

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона
 ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 003
 РУП «СМТ № 22» - Витебская обл., г. Полоцк, ул. Шенягина, д. 54.
 Тел.: +375 (214) 48-30-01, 48-30-02, 48-30-03

Лот № 1
 Имущество, в составе объектов недвижимости, оборудования, материалов, реализуемое одним лотом в составе:

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	4234,2 кв. м	250/D-36006

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Канализационная насосная станция ливневая (составные части и принадлежность: подземная часть, бетонное покрытие (2833 кв. м; ограждение (панели железобетонные) длиной 193,2 м; ограждение (кирпич) длиной 9,6 м; дороги и проезды заводской территории наружной площадью 159 кв. м (покрытие бетонное, плиты железобетонные), ворота (1/2 части)
 Адрес: Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 23Г, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Сведения о земельном участке Для обслуживания здания канализационной насосной станции от д. Ксты, земельного участка на праве постоянного пользования общ. пл. 0,6483 га

Внеплощадочная канализационная сеть ливневая (составные части и принадлежность: участок сети (трубопровод безнапорный от КНС (ливневой) до К1, колодез К1, трубопровод безнапорный от К1 до К)

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, земельный участок на праве постоянного пользования от КНС (ливневой) до колодез в г. Полоцке, р-н ул. Строительной, 30/6

Сеть ливневой канализации (составные части и принадлежность: сеть ливневой канализации, в т. ч. трубопровод безнапорный, 87 колодез, 12 дождеприемников, 25 выпусков)
 Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, сеть ливневой канализации

В состав лота входит следующее оборудование:
 Насос ФГТ 50/12,5, инв. № 05150, насос ФГТ 50/12,5, инв. № 05151, насос ФГТ 50/12,5, инв. № 05152, мост-кран 16-5к-22-16-У3, инв. № 02244, мост-кран 16-5к-22-16-У3, инв. № 02245, электродвигатель катаный 0,5 т, б/н, насос «Нном», б/н

С перечнем материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Начальная цена с НДС 20 %: 286 966,87 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 14 348,35 белорусских рублей

Порядок ознакомления по лоту № 1: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 (29) 5163232

Лот № 2

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	5694,7 кв. м	250/D-36976

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование:
 Кран мостовой электрический односторонний Л-595

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 1 150 522,04 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 57 126,10 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	11 371,2 кв. м	250/D-36977

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Внутриплощадочная канализационная сеть (Составные части и принадлежность: трубопровод, безнапорный, трубопровод, 45 колодез, 4 дождеприемника, 17 выпусков)
 Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, канализационная сеть

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

В состав лота входит следующее оборудование:
 Кран мостовой электрический односторонний Л-595

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 2 054 737,69 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 102 736,89 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственный корпус	11 371,2 кв. м	250/D-36977

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Внутриплощадочная канализационная сеть (Составные части и принадлежность: трубопровод, безнапорный, трубопровод, 45 колодез, 4 дождеприемника, 17 выпусков)
 Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, канализационная сеть

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 2 054 737,69 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 102 736,89 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	970,8 кв. м	250/D-36978

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование:
 Нивелир С-330

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 2 054 737,69 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 102 736,89 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	683,5 кв. м	250/D-36979

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-4, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

В состав лота входит следующее оборудование:
 линия по производству блоков из ячеистого бетона, инв. № 41080

Начальная цена с НДС 20 %: 66 006,00 белорусских рублей
Шаг аукциона: 3 300,30 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Производственное помещение	551,6 кв. м	250/D-36980

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-5, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 66 384,39 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 3 319,22 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	709,4 кв. м	250/D-36981

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-6, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 80 820,00 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 4 041,00 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	364,9 кв. м	250/D-36982

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-7, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 459 458,68 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 2 376,15 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	1093,7 кв. м	250/D-36983

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-8, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 119 640,00 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 5 982,00 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	190,3 кв. м	250/D-36984

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12-9, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 24 960,00 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 1 248,00 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	1542,4 кв. м	250/C-43216

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 110 880,00 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 5 544,00 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Здание автосервиса	128,7 кв. м	250/C-33939

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 110 880,00 белорусских рублей.
Шаг аукциона: 5 544,00 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Здание бытовых помещений	110,8 кв. м	250/C-33938

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/1, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 586,6 кв. м
Шаг аукциона: 29,37672 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Склад извести	65,8 кв. м	250/C-33940

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/2, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 68,3 кв. м
Шаг аукциона: 3454,2 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Склад цемента	67,8 кв. м	250/C-34543

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А/3, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 61,3 кв. м
Шаг аукциона: 3962,4 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Склад цемента	61,3 кв. м	250/C-39624

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Начальная цена с НДС 20 %: 867,2 кв. м
Шаг аукциона: 37673 белорусских рублей

Наименование	Общ. пл.	Инв. номер
Складское помещение	867,2 кв. м	250/C-37673

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12, в 0,3 км к востоку от д. Ксты

Обременения Договор аренды. Подробная информация на сайте www.cpo.by

Адрес: Витебская обл., Полоцкий р-н, Экиманский с/с, 12А, в 0,3 км к востоку от д. Ксты, электросети

В состав лота входит следующее оборудование:

Наименование	Инв. №	Наименование	Инв. №
Весы автомобильные АЦ-40	47226	Емкость под извесь В-10	42076
Установка мак-бетон (3 ед.)	42067, 42068	Трансформаторная подстанция ГКТП 10/04-160 кВт	40014

С перечнем оборудования, материальных запасов (сырье, материалы, инвентарь), входящих в состав предмета аукциона, можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Сведения о земельных участках Для обслуживания сооружения железнодорожных подъездных путей с объектами хранения материалов предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 7,9371 га. Ограничения (обременения) права: охранный зона электрических сетей напряжением свыше 1000 В, площадь 0,5681 га

Для содержания и обслуживания строений и сооружений производственной базы предоставлен участок на праве постоянного пользования общ. пл. 8240 га

Для обслуживания опоры линии электропередачи 10 кВ сооружения электросети, продаду на праве постоянного пользования предоставлены земельные участки пл. 0,0015 га (3 участка) и 0,0005 га

Начальная цена с НДС 20 %: 75 522,95 белорусских рублей ВУН.
Шаг аукциона: 3 776,15 белорусских рублей ВУН

Порядок ознакомления по лоту № 11: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Мысник Наталья Васильевна, заместитель управляющего, тел. +375 29 516-32-23

Для обеспечения прохода, проезда может устанавливаться земельный сервитут в установленном законодательстве порядке

Транспорт, спецтехника и оборудование, расположенные по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

Лот №	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
12	01153	Автомобиль ГАЗ 31105 2224В-2	1 037,60	51,88
13	03454	Дизельный трактор МСДШ	3 792,00	189,60
14	02500	Завант ПТМТ 791 170/лн	288,00	14,40
15	02500	Завант ПТМТ 791 170/лн	360,00	18,00

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 9.00 до 16.00, перерыв с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Зызинок Виктор Иванович, заведующий базой, тел. +375 33 6774509

Оборудование, расположенное по адресу: Витебская область, Полоцкий район, Экиманский с/с, 0,3 км к востоку от д. Ксты, в составе:

Лот №	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год изготовления	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
16	31800	Агрегат сварочный АДД 4002 М2, 2006 г. в.	1 056,00	52,80
17	31801	Агрегат сварочный АДД 4003, 2000 г. в.	912,00	45,60
18	05063	Дистиллятор	60,00	3,00
19	00086	Измеритель влажности отработавших газов АМТА-01 МТ.01, 2009 г.	118,60	5,93
20	31798	Сварочный аппарат JASIC ARC-140, 2007 г. в.	9,60	0,48
21	05071	Станок шлифовальный КЗ-63А, 1987 г. в.	60,00	3,00
22	05061	Стенд Р-770, 1991 г. в.	309,60	15,48
23	05053	Тележка З-312, 1991 г. в.	38,40	1,92
24	31816	Трансформатор ТДМ-403 У2	64,80	3,24
25	41227	Автоматический станок для резки шпальки СКУ-50, 2007 г. в.	582,60	29,13
26	42020	Выпрямитель В-160 С, 2006 г. в.	68,00	3,40
27	42021	Выпрямитель дуговой сварки ВДМ-1202С, 2007 г. в.	273,00	13,65
28	47228	Комплект тензотермометр ВСС-2 с индикатором СИ 6001	38,40	1,92
29	47197	Машина пылесосная ИПТ-100, 1994 г. в.	1 011,60	50,58
30	40221	Пастыльный аппарат ПА-2	864,00	43,20
31	40015	Сварочный аппарат ВДМ-1201, 1991 г.	184,80	9,24
32	41228	Станок для зачистки углов профиля КТ-5042, 2009 г.	1 212,00	60,60
33	41044	Станок настольно-сверлильный ШВ-029	696,00	34,80
34	41048	Станок правильно-отрезной СМЖ 357К	792,00	39,60
35	44085	Станок шлифовальный СК-135А	184,80	

СВЯТА СЯБРОЎСТВА І НАЦЫЯНАЛЬНАГА АДЗІНСТВА

УСЕ — УДЗЕЛЬНІКІ

У афіцыйных мерапрыемствах свята прымалі ўдзел намеснікі прэм'ер-міністра Беларусі Васіль Жарко і Анатоль Калінін, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Уладзімір Жаўняк, старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір Краўцоў, упаўнаважаны на справах рэлігіі і нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь Леанід Гуляка, міністр культуры Юрый Бондар, дэпутаты Палаты прадстаўніцкай Нацыянальнага сходу і іншыя паважаныя госці.

— Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур прымае людзей, якія шануюць свае культурныя традыцыі, павважаюць агульначалавечыя каштоўнасці, жывуць з людзьмі розных нацыянальнасцяў у міры ды згодзе, — падкрэсліў падчас адкрыцця **Уладзімір Краўцоў**. — А мэта нашага фестывалю — паказаць, што ў Беларусі людзі розных нацыянальнасцяў жывуць у ладзе з усімі. Гэта трэба цаніць і берагчы.

На думку арганізатараў, галоўная каштоўнасць фестывалю ў тым, што тут няма глядачоў — усе ўдзельнікі. А паўдзельнічаць сёлета сюды прыехала больш за 250 тысяч чалавек, якія з цікавасцю наведвалі шматлікія фестывальныя пляцоўкі, пакаставалі смакацямі і галоўнае — на свае вочы ўбачылі, што фестываль — гэта своеасаблівы гарант міжнацыянальнага сяброўства.

Дарэчы, **міністр культуры Беларусі Юрый БОНДАР** у сваёй прамове таксама адзначыў, што фестываль у Гродне — гэта сапраўднае свята дружбы і нацыянальнага адзінства ў нашай краіне.

Пазнаёміцца з гэтым яркім прыкладам дзяржаўнай палітыкі ў фестывальны Гродна прыехалі і бязвізавыя турысты, якія ўпершыню атрымалі такую магчымасць. Па падліках турыстычных арганізацый, у горад над Нёманам на святочны ўік-энд прыехала больш за 2,5 тысячы турыс-

таў без віз з 19 краін свету: ад ЗША да Японіі. А паглядзець, сапраўды, было на што!

СМАЧНЫЯ ГРУЗІНСКІЯ ГОРЫ

«Гаспадары» грузінскага падворка грунтоўна падрыхтаваліся да свята: акрамя традыцыйных хачапуры і чурчхелы, гасцей чакала 300 літраў вінаграднага напою, а яшчэ — 17-кілагра-

Тых, хто зазірнуў на сонечны ўкраінскі падворак, радавалі салам, пампушкамі, «Чырвонай Рутай» і «кавер-версіямі песень гурта «Акіян Эльзы». Прадстаўнікі малдаўскай дыяспары, касцюмы якім падарыла сама першая лэдзі Рэспублікі Малдова Галіна Дадон, частавалі наведвальнікаў галубцамі ў вінаградным лісці, прадстаўнікі Азербайджана — пловам і салодкімі прысмакамі. Акрамя таго, цікавінкай гэтага падворка стала магчымасць пайграць на нацыянальных музычных інструментах. Такі шанец атрымалі яшчэ і тыя, хто наведваў «тэрыторыю» Ізраіля. Праўда, каб «утаймаваць» шафар — выгнутую трубу з натуральнага рога — спатрэбіліся немалыя намаганні, і далёка не кожны дарослы мужчына змог справіцца з гэтай задачай. На казахскім падворку ува-

КУЛЬТУРНЫ ЦЭНТР І ФЕСТИВАЛЬНАЯ ДЫЯРАМА

Наогул, Гродна ў гэтыя дні было багатае не толькі на турыстаў, але і на шматлікія адкрыцці. Так, побач з тэатрам лялек з'явілася механічная дыярама, за шклом якой па 12 хвілін доўжацца лялечныя «выступленні». Кожны дзень 12 «артыстаў» у нацыянальных строях будуць кружыць у танцы і на працягу года выконваць ролю сімвала-напаміна аб шматнацыянальным свяце для турыстаў і гараджан.

О Да тэмы

У межах шматнацыянальнага свята ў Гродне ў адзінай у Беларусі лютэранскай кірсе прайшоў канцэрт джазавай арганнай музыкі. Письменнікі розных нацыянальнасцяў абмеркавалі актуальныя пытанні творчасці за круглым сталом, на семінары ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы навукоўцы параўналі гучанне мастацкіх тэкстаў у арыгінале і ў перакладзе. На Алеі сяброўства ў Каложскім парку прадстаўнікі кітайскай, лацінаамерыканскай, латышскай і арабскай дыяспары высадзілі новыя дрэвы: кедр, чырвонае дрэва, ліпу і акацыю.

валі нацыянальных культур у любую пару года. Дарэчы, ён стане тым месцам, дзе сваю культуру і традыцыі змогуць паказаць прадстаўнікі розных нацыянальнасцяў, што жывуць у Беларусі.

На першым паверсе знаходзіцца музей архітэктуры Гродна, галоўная адметнасць якога — макет мініяцюрнай цэнтральнай часткі горада, дзе адчуваецца сімбіёз эпох: ад старажытнасці да сучаснасці. Інтэрактыўныя тэхналогіі дазваляюць перамясціцца на Аўгустоўскі канал, які таксама ўваходзіць у бязвізавую зону. Тут адбыліся розныя цікавыя мерапрыемствы: ад конкурсу па хуткасным з'яданні сасісак да бег-стартаў. А яшчэ тут вучыліся побытавым танцам — у чым дапамаглі майстар-класы.

Адзначым, што больш за 20 гадоў свайго існавання фестываль нацыянальных культур у Гродне стаў сапраўдным брэндом старажытнага горада і сёння вядомы далёка за яго межамі. Гродзенскі

Больш фота глядзіце на сайце vziasda.by

мовы торт вялізны памераў, беласнежную паверхню якога ўпрыгожылі крэмавыя вінаграднікі і горныя храбты. Праўда, дэсерт выконваў хутчэй функцыю твора мастацтва, а творы мастацтва дэгустацыі не падлягаюць. Музыкальная праграма адлюстравала ўсю шырыню грузінскай душы: традыцыйныя песні чаргаваліся з хітамі Валерыя Меладзе, якія, мабыць, таксама паспелі стаць нацыянальным здабыткам.

гу гасцей прыцягнула адна з нязменных забаў любой нацыянальнай урачыстасці або свята — алтыбакан. Згодна з традыцыямі качавых народаў Сярэдняй Азіі, на такіх арэлях, збудаваных з шасці жэрдак, моцнай перакладзены і трох вярвовак, часцей за ўсё парамі гушталіся юнак і дзяўчына, а сама забава з'яўляецца сімвалам маладосці, вясны, першых знаёмстваў і светлых пачуццяў.

Акрамя таго, на ўзбярэжжы Нёмана з'явілася прыгожая аглядная пляцоўка, а побач з замкамі — помнік Давыду Гарадзенскаму.

У межах фестывалю на вуліцы Тэльмана адкрыўся культурны цэнтр «Фестывальны», дзе размясціліся адразу два музеі, арт-кафэ, сувенірная крама і сама забава выставак. Галоўная адметнасць цэнтара — ён дазваляе апынуцца, няхай і віртуальна, на фестываль, якім быў горад у розныя часы, убачыць галоўныя яго славаўтасці. На другім — зноў жа з дапамогай сучаснага абсталявання — можна літаральна адчуць атмосферу свята і зазірнуць на нацыянальныя падворкі.

«ХТО ПАСПЕЎ — ТОЙ І З'ЕЎ»

Між іншым, сёлета фестываль ўпершыню пашырыў свае межы: на трэці дзень ён

фестываль па маштабе, шчырасці, атмасферы духоўнага яднання адкрыта дэманструе ўсё тое, што нясе ў сабе кожная нацыя. Фестываль, які «прызямліўся» ў Гродне, на працягу года сімвалізуе захаванне шматвекавых традыцый розных народаў, якія жывуць у згодзе ў Беларусі, шануюць і павважаюць адзін аднаго.

Вольга АНУФРЫЕВА, Алена КАРПЕНКА, фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

КРОКІ ДА ШАГАЛА

Дом
для алігарха
ператварыўся
ў музей

Нядаўна стала сенсацияй, што на аукцыёне Christie's за рэкордную суму — 85,8 мільёна долараў прадраілі «Супрэматычную кампазіцыю» (1916 год) Казіміра Малевіча. А ў Віцебску, дзе працаваў і выкладаў мастак, беларускія кінамастаграфы дзямі здымалі дакументальны фільм пра мастацкае вучылішча, заснаванае Маркам Шагалам. У нашы дні гэта — новы музей. І ў ім, дарэчы, цікава нават дзецям, якія, як цяпер кажуць, «з калыскі са смартфонам», бо экспазіцыя — інтэрактыўная.

Турысты ехалі з-за акіяна

Робатнікі ўстанова культуры ўжо прызвычаліся чуць шчырыя кампліменты. У прыватнасці, пры мне мастак, турыст з Санкт-Пецярбурга словамі: «Рускі музей адпачывае!» так адзначыў сваё наведванне.

Дарэчы, сярэд экскурсантаў музея гісторыі Віцебскага народнага мастацкага вучылішча становіцца ўсё больш інашаземцаў. Апошнія не раз казалі, што былі шмат дзе, напрыклад, у Луўры, але не меркавалі ўбачыць такі цуд у Віцебску. Ніхто не пазбег здзіўлення.

Пра тое, што ў Віцебску ствараецца адзіны ў свеце такі музей, мы ўжо паведамлялі. І вось на вуліцы Марка Шагала цікавы аб'ект культуры адчыніўся для турыстаў.

Галоўная каштоўнасць — будынак, дзе працавалі Марк Шагал, Казімір Малевіч, Эль Лісіцкі, Юдаль Пэн, Вера Ермалаева, Мікалай Суццін, Ілья Чашнік і іншыя, упрыгожваў вуліцу і раней. Калісьці яна мела назву «Газеты «Праўда», у часы Шагала — Бухарынскай.

Па ініцыятыве Шагала першая (на тэрыторыі сучаснай Беларусі) мастацкая ўстанова адукацыі адкрылася ў 1918-м. А будынак з'явіўся ў 1912—1913 гадах і належаў банкіру Ізраілю Вішняку. Да рэвалюцыі, ён, можна так лічыць, быў мясцовым алігархам, у ліку іншага валодаў акцыямі трамвайнага акцыянернага таварыства, страхавымі кампаніямі.

Дарэчы, дзякуючы спадару Вішняку, у правінцыйным Віцебску трамвай з'явіўся ў 1898 годзе — на год раней, чым у Маскве, і на 9 гадоў раней за Санкт-Пецярбург.

Дом Вішняка быў, як той казаў «мадэрным»: з водаправодам, ваннай, спецыяльнай найсцімай каналізацыі. Цудам будынак захавалася падчас вайны.

Андрэй ДУХОЎНІКАЎ, дырэктар установы культуры «Музей «Віцебскі цэнтр сучаснага мастацтва» ўпэўнены — гэта знак, што Віцебск і Шагал звязаны, можна і так сказаць, на сакральным узроўні.

— Нават, калі ў будынку знаходзіліся розныя арганізацыі, а пра музей толькі марылі супрацоўнікі культуры, убачыць будынак сюды спецыяльна прывязджалі далёк. Нават былі турысты з-за акіяна! — успамінае кіраўнік.

Дадаў, што вялікую дапамогу ў стварэнні і адкрыцці музея аказалі былы міністр культуры Беларусі Павел Латушка і экс-губернатар Аляксандр Косінец.

«Клін» пад нагамі

У музеі здзіўляецца з самага пачатку экскурсіі. Напрыклад, уражвае афішная тумба — тыповая для дэравалюцыйнай расійскай дзяржавы. Яна з сучаснымі інтэрактыўнымі экранамі. На апошніх можна убачыць Віцебск пачатку мінулага і пазамінулага стагоддзяў.

Віртуальная экскурсія — падарожжа «на машыне часу» вельмі падабаецца глядачам.

Многіх уражвае і знакіты плакат «Клінам чырвоным бі белых». Так званую «рэпліку» гэтага плаката Эль Лісіцкага, выкананую ў выглядзе мазаікі: з папіраванага, каляровага граніту, можна убачыць на падлозе ў холе музея.

У пакоі, дзе працаваў Малевіч, пры ўключэнні ультрафіялетавага асвятлення на белых сценах з'яўляюцца яго рукапісы і малюнкi, створаныя ў Віцебску. Аўтар гэтага цуду — віцебскі мастак Аляксандр Вышка.

Але ж, бадай, «па-за канкурэнцыяй» знаходзіцца лустэрка. Але незвычайнае. Набліжаючыся да яго, вы убачыце партрэты Шагала, яго першай жонкі Бэлы і яшчэ шмат цікавага. У прыватнасці, прачытаеце вершы Шагала...

— Дарэчы, лустэрка выкарыстоўвалася для здымак у Віцебску фільма рэжысёра Аляксандра Міты «Шагал — Малевіч», — удакладніў дырэктар.

Вялікія і маленькія сэнсарныя маніторы дазваляюць падчас экскурсіі даведацца пра вядомых на ўвесь свет мастакоў, якія тут працавалі.

— Пазней іх будуць лічыць заснавальнікамі новых кірункаў у мастацтве. Менавіта тут утварыўся легендарны УНОВІС (сцвярдзальнікі новага мастацтва) — авангарднае мастацкае аб'яднанне, створанае Казімірам Малевічам і яго паслядоўнікамі, — працягвае суразмоўнік.

Ён адзначае, што наведвальнікі прыемна здзіўляюцца і таму, што ў будынку ёсць wi-fi. Гэта дазваляе адразу выкладваць фота і каментарыі на асабистых старонках у сацыяльных сетках. Напрыклад, многія «выкідаюць» у сусветнае павуцінне фота, калі спрабуюць сабраць фігурку чалавека з брускоў. Гэтая ідэя сучасная, але з'явілася яна на падставе работ Давіда Якерсона.

Паказаць арыгіналы?

Можам часткова

— Сістэма рэгулявання тэмпературна-вільготнаснага рэжыму дазволіць выстаўляць тут творы, якія захоўваюцца ў найлепшых музеях свету! — кажа Андрэй Духоўнікаў.

Адпаведныя перамовы ўжо вядуцца. На жаль, у Віцебску няма арыгіналаў работ Шагала і Малевіча, іншых іх кляма. У шагаліаўскім музеі ёсць толькі графіка Майстра.

У музеі.

Цікава, што ў адным з залаў захавалася частка аўтэнтычнага паркету, а шпалеры аднавілі на фрагменце, знойдзеным падчас рамонт.

Сёння музей становіцца папулярным месцам правядзення розных семінараў, прэзентацый. Усё больш маладажонаў пасля заключэння шлюбу адразу адпраўляюцца сюды.

— Менавіта ў нас можна больш зразумець, хто былі першапраходцы ў вобласці дызайну, скульптуры, архітэктуры. Іх напрацоўкі выкарыстоўваюцца і ў наш час. Нездарма, паняцце «Віцебская мастацкая школа» ведаюць ва ўсім свеце, — завяршае экскурсію Андрэй Духоўнікаў.

У наступным годзе, дарэчы, 140-гадавіна дня нараджэння Казіміра Малевіча. Безумоўна, гэтую падзею адсвяткуюць і ў Віцебску. Планаўца, што эпіцэнтрам мерапрыемстваў стане музей гісторыі Віцебскага народнага мастацкага вучылішча.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

■ Сваімі словамі

НЕ ПАКІДАЙЦЕ... НАЦЫЯНАЛЬнай ПЕСНІ

Любоў да сваёй радзімы мае розныя правы. Можна адшукаць яе ў песнях, вершах, гістарычных раманах. Нездарма такой папулярнасцю карысталася ў свой час (і сёння таксама) творы Уладзіміра Караткевіча. Ён адзін уласнай літаратурнай дзейнасцю абудзіў любоў некалькіх пакаленняў да спадчыны. Сапраўдная творчасць не страчвае сваёй сілы і актуальнасці і сёння: калі маўчаць усе астатнія галасы, могуць загаварыць музы. І тады даўня застаяла неруш раскветваецца новымі фарбамі. 8 і 9 чэрвеня ў Маладзечне пройдзе XVIII Нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі. Ён адзін такі, скіраваны менавіта на роднае слова.

Кампазіцыя «Папараць-кветка» Уладзіміра Жбанова ў Маладзечне ў свой час выклікала вялікі рэзананс.

Можна быць, так добра ўсё складалася ў мяне з беларускай мовай і культурай, бо я сама родам з Маладзечна і гэты фестываль ніколі не прамінала. Калі сябры былі схільныя адсездзецца дзесяці дома ці ў двары падчас гарадскіх гулянняў, мяне нейкім дзіўным магнітам прыцягвала да сцэнічных пляцовак. І хоць набываць білеты на фестываль атрымлівалася не заўсёды, з кімсьці мы папросту ўладкоўваліся на выгодным месцы каля агароджы — і не толькі чулі, але і бачылі ўсё, што адбывалася на сцэне. Памятаю, як з трох бакоў шчыльна «аблегалівалі» ўсе ярусы пастамента помніка Леніну, што стаіць на Цэнтральнай плошчы, дзе акурат праходзіў фестываль, — адтуль назіраць было калі не надта зручна, то хоць бы прыемна, бо з вышыні. Кожны раз беларуская песня здзіўляла ў добрым сэнсе, пранікала ў самае сэрца. Там, як бы пафасна гэта ні гучала, рос мой патрыятызм, закладваўся непарушны фундамент веры ў беларускую Беларусь. Але што я ўсё пра сябе ды пра сябе...

Сёлета асноўная тэма фестывалю — Малая радзіма. Хтосьці можа падумаць, а каму яны патрэбны, песні пра малую радзіму? Аднак падаецца, што акурат песні, звязаныя з канкрэтнымі населенымі пунктамі, самыя патрыятычныя. Бо ты дакладна раздзяляеш пачуцці аўтара, ведаючы, пра што канкрэтна ён гаворыць, што мае на ўвазе. Гімн нацыянальнага фестывалю беларускай песні і паэзіі «Маладзечна будзе вечна», падаецца, ведаючы ўсе, не толькі жыхары Маладзечаншчыны. У сугуччы з думкамі аўтара ў галаве паўтараецца працяжны, велічны напеў «...бе-ла-рус-ка-я-ям-ля!» У той час калі песню пару гадоў не выконвалі, бо дамаўляліся са спадчыннікамі творцы након аўтарскіх правоў, слухачы шчыра непакоіліся і запыталіся, чаму не гучыць гэты твор?..

Сёлета на сваё адбудзецца канцэрт, прысвечаны без перабольшання вялікаму беларускаму кампазітару Ігару Лучанку. Два гады таму тут ладзіўся незабыўны канцэрт песнароўскага кампазітара Алега Молчана.

У розныя часы фестывальныя пляцоўкі аддаваліся і іншым яскравым аўтарам.

Хоцяцца сказаць, што гэта так патрэбна нам! Увага да беларускага паэтычнага слова, да музычнага ўвасаблення найлепшых радкоў класікаў і сучаснікаў. «Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі», — казаў у свой час Багушэвіч. Таму думка, што часта прыходзіць да мяне ў сувязі з нацыянальным фестывалем беларускай песні і паэзіі ў Маладзечне — «Чаму ў нас толькі адзін такі фестываль?» У мінулым годзе дасканална вывучала праграму «Славянскага базару ў Віцебску» і зразумела, што на ім надзвычай сціпла прадстаўлены... беларускія выканаўцы — толькі адзінкавыя артысты. Беларуская мова там гучыць нічаша. Вядома, ёсць і шмат іншых фестывалю, асабліва ў рэгіёнах найгучалей звяртаюцца да роднага слова. Але хацелася б бачыць больш шырокую падтрымку нашай мовы і творчасці. Павінна быць больш такіх нацыянальных фестывалю, як у Маладзечне.

Гэта не проста словы аб патрыятызме. Вядома, што кругаварот (пераезд) людзей адбываецца па ўсім свеце. Таму і важна выбудоваць імідж сваёй краіны. Каб хацелася ў ёй жыць найперш суайчыннікам. Каб не было думак, куды б з'ехаць вучыцца ці працаваць. Кожны чалавек падсвядома мае патрэбу ў тым, каб штосьці яго трымала — хацаны чалавек, родныя людзі, ды хоць бы свая зямля! Не стамлюся паўтараць, што, калі асоба разумее і адчувае сваю знітанасць з радзімай, ёй прасцей крочыць па свеце. Гэта той фундамент, які надае трываласць таму, што выбудуецца ў будучыні.

«У сваім краі, як у раю» — так гучыць народная прыказка. Толькі трэба спыніцца, агледзецца навокол, адчуць хараство роднай зямлі, убачыць прыгажосць, дабрыню людзей і паслухаць неверагодную мілагучнасць песень.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

ПРАВИЛА ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «СЧАСТЛИВЫЕ ПОКУПКИ В МОМО!»

1. Наименование рекламной игры.

Настоящая рекламная игра называется «Счастливые покупки в МОМО!» (далее – «Игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее – «Правила») согласно требованиям законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры дополнительной платы.

2. Сведения об Организаторе.

2.1. Организатором Игры является Общество с ограниченной ответственностью «Мятный знак», УНП 192325716, зарегистрировано 20 августа 2014 г. решением Минского городского исполнительного комитета в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 192325716 (далее – Организатор).

2.2. Юридический адрес и местонахождение Организатора: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.

2.3. Заинтересованным лицом Игры является Иностранное унитарное производственно-коммерческое предприятие «БелВиллесден».

3. Территория проведения Игры.

Установленные Правилами проведения рекламной игры магазины и объекты общественного питания, расположенные на территории ТЦ «МОМО», г. Минск, пр-т Партизанский, 150А.

4. Период проведения Игры.

Игра проводится в период с 06.06.2018 г. по 31.08.2018 г., включая период розыгрыша и вручения призов.

5. Комиссия по проведению Игры.

Для контроля за ходом Игры создается Комиссия по ее проведению. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения Игры. Комиссия состоит из председателя и 4 членов.

Председатель Комиссии:

Щербакова Светлана Владиславовна – управляющий ТЦ «МОМО», Иностранного унитарного производственно-коммерческого предприятия «БелВиллесден».

Члены комиссии:

Никифорова Ольга Александровна – директор ООО «Мятный знак»; Протью Марина Вячеславовна – главный бухгалтер ООО «Мятный знак»; Шубич Татьяна Леонидовна, специалист по маркетингу ООО «Мятный знак»; Бондаренко Надежда Дмитриевна – специалист по рекламной коммуникации ООО «Мятный знак».

Комиссия осуществляет контроль за соблюдением установленных Правил проведения Игры, рассматривает возникшие жалобы и предложения со стороны Участников.

Члены комиссии обязаны осуществлять возложенные на них полномочия в течение срока проведения Игры.

6. Цель игры.

Игра проводится в целях стимулирования реализации товаров и услуг, реализуемых в магазинах и объектах общественного питания со следующими названиями, расположенных на территории ТЦ «МОМО»:

1-й этап		
7 KAPAT	Respect	MONTRE
Ювелирный магазин «585»	Sister's	Jas
Silver&Silver	O'stin men	Provokator
LC Waikiki	Savage	Scottfree
Marko	O'stin women	LUBAWA
Ryko	Головные уборы	OLIVER WEBER
TBOE	Milavitsa	Green optika
FAER&YUMAN	Anna-Victoria	Verally
Ziko	Eliz	Optika WDL
OODJL	Shagovita	Colin's
АртИмода	Калинка	By o la la ...! (Бай о ла ла ...!)
Megaton	SELA	Fashion Protes (Фэшн Протест)
Mark Formele	Versado (Версадо)	ELIS (ЭЛИС)
Bag Street	Hunkemoller	Diva
Аноса (до 30.06.2018 г.)	Kapika	Milana
Rieker	TOM	Skechers
BagStory (БэгСтори)	Джакетта	Adidas
Galanteva	Gloria jeans	Galzedonia
Tom Far	Valeon	Samaya
ЭЛЕКТРОСИЛА	Laufer (Лавфер)	

2-й этап		
Евросеть (кроме оплат сотовой связи)	Арт-территория	Планета косметики
Салон связи «НА СВЯЗИ» (кроме оплат сотовой связи)	Буслик	Xiaomi
Салон связи «Velsom» (кроме оплат сотовой связи)	Стильный дом	Goodok.by
Салон связи «МТС» (кроме оплат сотовой связи)	Рыбалка. Охота и рыбалка	All tour.by
Спортмастер	Проспорт	JK beauty style
MILE	MINA	Rezi Beauty Bar
ЭЛЕКТРОСИЛА	Крафт	Аквапель
Ассадити	Парфюмерия	Zefir beauty bar
Буквашка	Yves Rocher	Островок
Доктор Вет (за исключением лекарственных препаратов)	Krutella Kids	Mothercare

3-й этап		
Кондитерская «Тьерри» (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	СУШИ ВЕСЛА	Сухофрукты и орехи
Папа Тако (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Кофе Саунд	Специи OrGer
МАМАДОМА (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Соко бар	E-group
VinoVino (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Софиз (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Цифровой Фотоэкспресс
Sinabon (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Baskin Robbins	Страховые услуги
Кафе «Гараж» (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Гуляндия	Party Mixx
Пицца Темпо (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Детский клуб «Иети и Дети»	Hand Made
Крошка-Картонка (кроме алкогольных, слабоалкогольных напитков, пива, табачных изделий)	Веревочный городок	Планета подарков
McDonalds	ЧАЙ КОФЕ	Цветы «ИРИС»
Шейная фурнитура		

7. Участники Игры.

7.1. Участниками Игры могут быть:

- граждане Республики Беларусь, достигшие 18 лет;
- иностранные граждане, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет;

- лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет.
- лица без гражданства, которым предоставлен статус беженца в Республике Беларусь и достигшие 18 лет.

7.2. Участниками Игры не могут быть члены Комиссии, а также лица, состоящие в трудовых отношениях с организатором, их супруги, их близкие родственники и лица, находящиеся с ними в отношениях свойства.

8. Условия участия в Игре.

8.1. Для участия в Игре физическому лицу необходимо в период с 10.00 06.06.2018 г. по 19.45 07.08.2018 г. выполнить следующие условия:

8.1.1. Совершить покупки/оплатить услуги в участвующих в игре магазинах и объектах общественного питания ТЦ «МОМО» и набрать для участия в розыгрыше призов общее количество баллов, указанных в Таблице 1 п. 10.3 Правил:

Номер этапа	Даты проведения этапа	Задания этапа	Баллы за выполнение этапа
1	06.06.18 г. – 26.06.18 г.	Совершить покупки на сумму не менее 30 (тридцати) белорусских рублей 00 копеек в участвующих в игре магазинах ТЦ «МОМО» (чеки из разных магазинов ТЦ «МОМО» не суммируются). Список магазинов, участвующих в 1-м этапе Игры, указан в п. 6 настоящих Правил	За каждые 30 (тридцать) белорусских рублей в чеке начисляется – 1 балл
2	27.06.18 г. – 17.07.18 г.	Совершить покупки/оплатить услуги на сумму не менее 30 (тридцати) белорусских рублей 00 копеек в участвующих в игре магазинах ТЦ «МОМО» (чеки из разных магазинов ТЦ «МОМО» не суммируются). Список магазинов, участвующих во 2-м этапе Игры, указан в п. 6 настоящих Правил	За каждые 30 (тридцать) белорусских рублей в чеке начисляется – 1 балл
3	18.07.18 г. – 07.08.18 г.	Совершить покупки/оплатить услуги на сумму не менее 25 (двадцати пяти) белорусских рублей 00 копеек в участвующих в игре магазинах и объектах общественного питания ТЦ «МОМО» (чеки из разных магазинов и объектов общественного питания ТЦ «МОМО» не суммируются). Список магазинов, участвующих в 3-м этапе Игры, указан в п. 6 настоящих Правил	За каждые 25 (двадцать пять) белорусских рублей в чеке начисляется – 1 балл

При прохождении каждого из этапов Игры на каждую карточку участника начисляется не более 3 (трех) баллов.

Общая сумма баллов, набранных участником в рамках данной Игры, определяется как сумма набранных баллов на всех пройденных этапах в одной карточке участника.

8.1.2. Заполнить карточку участника Игры и зарегистрировать чек при прохождении каждого этапа Игры в период с 12.00 06.06.2018 г. по 20.00 07.08.2018 г. на промо-стойке Игры в ТЦ «МОМО» на первом этаже красного атриума (далее – промо-стойка).

Карточка участника Игры состоит из двух частей и содержит следующие обязательные для заполнения поля: «Фамилия», «Имя», «Отчество», «Адрес проживания», «Контактный телефон», «Дата заполнения», «Подпись».

Порядковый номер участника Игры содержится на двух отрывных частях карточки участника. Одна часть карточки с порядковым номером передается участнику Игры, вторая часть с таким же порядковым номером и с заполненными участником личными данными забрасывается в лототрон для участия в розыгрыше призов Игры.

При регистрации чека участнику Игры начисляются баллы согласно п. 8.1.1 Правил. Количество начисленных баллов указывается на оборотной стороне на двух отрывных частях карточки участника при прохождении каждого этапа Игры.

При прохождении первого/второго этапа Игры и при сумме в чеке свыше 120 (ста двадцати) белорусских рублей заполняется новая карточка участника Игры и баллы начисляются согласно п. 8.1.1 Правил.

При прохождении третьего этапа Игры и при сумме в чеке свыше 100 (ста) белорусских рублей заполняется новая карточка участника Игры и баллы начисляются согласно п. 8.1.1 Правил.

8.2. Промо-стойка работает с 06.06.2018 г. по 07.08.2018 г. с 12.00 до 20.00.

8.3. Чек, на который уже оформлена карточка участника и начислены баллы, не может быть использован повторно, на обратной стороне чека делается пометка с номером карточки участника и количеством баллов, ставится штамп «МОМО игра».

8.4. Один участник Игры может заполнять неограниченное количество карточек участника Игры.

8.5. Участник Игры может разделить набранные баллы на несколько карточек участника, а именно:

- при прохождении первого/второго/третьего этапа Игры набранные 2 (два) или 3 (три) балла разделить на несколько карточек участника Игры.

8.6. Начало участия в Игре возможно на любом из ее этапов.

При начале участия в Игре на первом этапе участник Игры должен выполнить условия первого этапа Игры в период с 27.06.18 г. по 17.07.18 г.

При начале участия в Игре на третьем этапе участник Игры должен выполнить условия первого и второго этапа Игры в период с 18.07.18 г. по 07.08.18 г.

8.7. Не допускаются к участию в Игре физические лица, которые:

- не заполнили карточку участника Игры и не зарегистрировали чеки каждого этапа Игры на промо-стойке;
- совершили покупки/оплатили услуги до 10.00 06.06.2018 г. или после 19.45 07.08.2018 г.

8.8. Участнику Игры необходимо сохранить до выдачи призов оригинал чеков и карточку Участника с порядковым номером, подтверждающие факт совершения покупки/оплаты услуги, а также регистрации.

9. Состав и размер призового фонда.

Призовой фонд Игры в размере 767 (семьсот шестьдесят семь) белорусских рублей 42 копейки формируется за счет имущества и денежных средств Заинтересованного лица и состоит из:

№ п/п	Наименование призов, участвующих в розыгрыше	Название приза далее в Правилах	Кол-во (шт.)	Стоимость за 1 ед., белорусских рублей	Всего стоимость, белорусских рублей
1	Мультиварка Redmond RMC-M25	Мультиварка	1	72,67	72,67
2	Кухонный комбайн PHILIPS HR 7627 (HR 7627/00)	Кухонный комбайн	1	94,67	94,67
3	Гриль SC205012	Гриль	1	108,77	108,77

2) Главный приз:

№ п/п	Наименование призов, участвующих в розыгрыше	Название приза далее в Правилах	Кол-во (шт.)	Стоимость за 1 ед., белорусских рублей	Всего стоимость, белорусских рублей
1	ЖК телевизор LG 32LJ594U стоимостью 443,30 бел. руб.	Телевизор	1	491,31	491,31

10. Порядок проведения розыгрыша призового фонда.

10.1. Место проведения розыгрыша – Республика Беларусь, г. Минск, пр-т Партизанский, 150А (ТЦ «МОМО») 9 августа 2018 г. в 18.00.

10.2. Розыгрыш призового фонда проводится открыто с возможностью присутствия на нем участников Игры. Результаты розыгрыша Игры не должны зависеть от воли Организатора и не могут быть никем специально устроены.

10.3. Розыгрыш призового фонда проводится согласно Таблице 1. Победители определяются из числа участников Игры, зарегистрированных на промо-стойке в соответствии с настоящими Правилами и набравшие следующее количество баллов в установленный период согласно п. 8.1.1 Правил:

Таблица 1	
Участвуют Участники, которые набрали следующую общую сумму баллов на всех пройденных этапах в одной карточке участника	Призовой фонд
3 балла	Мультиварка
от 4 до 6 баллов	Кухонный комбайн
от 6 до 9 баллов	Гриль
9 баллов	Телевизор

10.4. Призовой фонд разыгрывается в последовательности, указанной в п. 10.3 Правил.

10.5. Розыгрыш осуществляется с помощью лототрона. Все карточки участников, соответствующие Правилам, в присутствии членов Комиссии перемешиваются, затем один из членов Комиссии или выбранный ими любой желающий из присутствующих на розыгрыше посетителей торгового центра путем случайного выбора достает из лототрона карточку Участника – так определяется Победитель розыгрыша Призов и Главного приза.

10.6. После определения Победителей Призов и Главного приза для обеспечения полной выдачи приза Организатор определяет по одному Резервному победителю каждого Приза и Главного приза, установленному п.10.5. Правил.

11. Срок и способ информирования победителя розыгрыша призового фонда. Место, порядок и срок выдачи выигрыша.

11.1. Организатор уведомляет Победителей/Резервных победителей о выигрыше письменно заказным письмом с уведомлением и по телефону в сроки, указанные в Таблице 2.

11.2. Выдача Призов и Главного приза проводится по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3, с 17.00 до 20.00 в сроки, указанные в Таблице 2.

Таблица 2	
Сроки уведомления	Сроки выдачи Приза
Основные победители	
по 13.08.2018 г. включительно	по 21.08.2018 г. включительно
Резервные победители	
в течение 2 (двух) дней с момента определения Победителем Приза, но не позднее 24.08.2018 г.	по 31.08.2018 г. включительно

11.3. В случае если в момент проведения розыгрыша победитель, выигравший Приз, присутствует на розыгрыше, то вручение Приза может осуществляться в день проведения розыгрыша сразу после проведения розыгрыша до 20.00.

11.4. При получении приза Победитель должен предоставить Организатору паспорт, карточку участника Игры с выигранным номером и оригинал чеков, подтверждающие совершение покупки/оплату услуги.

11.5. В случае если Победитель не может получить приз лично, приз может получить его законный представитель (доверенное лицо), предоставив лично доверенность от Победителя на получение приза, заверенную нотариально.

11.6. Призы вручаются Резервным победителям в случае, если основной Победитель:

- отказывается от получения приза, о чем письменно извещает Организатора;

- не предоставляет необходимые подтверждающие документы, указанные в Правилах, в сроки и в порядке, установленные Правилами;

- не является для получения приза в сроки, установленные Правилами; не выполнил все условия Игры, установленные Правилами;

11.7. Выплата денежного эквивалента приза не допускается.

11.8. Начисление, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором. Удержание с Победителя подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производит Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи приза из денежной части приза (денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере).

12. Права и обязанности участников Игры.

12.1. Принимая участие в Игре, участники подтверждают свое ознакомление и согласие со всеми условиями Правил, а также принимают на себя обязательство выполнять все требования Правил и законодательства, вытекающие из участия в Игре и/или связанные с получением призов.

12.2. Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках данной Игры их имена, фамилии, отчества, фотографии, аудио- и видеоматериалы и иные материалы о них без уплаты им какого-либо вознаграждения могут быть использованы Организатором в целях проведения данной Игры. Все права, в том числе исключительные имущественные права, на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

12.3. Победители, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все необходимые для их получения документы, предоставляемые Организатором, выполнить все условия, предусмотренные Правилами, а также формальности, необходимые для получения призов.

13. Наименование печатного издания средства массовой информации для публикации Правил и результатов розыгрышей, сроки публикации.

13.1. Правила Игры подлежат публикации в газете «Звезда» до начала Игры.

13.2. Результаты розыгрышей Игры подлежат публикации в газете «Звезда» не позднее 29.08.2018 г.

14. Порядок предоставления информации по вопросам проведения Игры.

14.1. Все возможные вопросы и претензии участников в отношении организации и условий передачи призов должны быть адресованы Организатору Игры по адресу: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.

14.2. Информацию об условиях участия и проведения Игры с 06.06.2018 года по 31.08.2018 года можно получить по телефону 8 033 33 55 110 с 10.00 до 17.00.

15. Общие положения.

15.1. Организатор не вступает в споры между участниками относительно определения собственника выигранного приза и/или претендентов на получение приза.

15.2. Организатор не несет ответственности за качество работы почтовых служб, в частности за недостающую либо несвоевременную доставку почтовой корреспонденции.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3292 от 30.05.2018 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь

«ВКУС ЛЕТА С АУТЛЕТО!»

1. Наименование рекламной игры.
Настоящая рекламная игра называется «Вкус лета с Аутлето!» (далее – «Игра»), проводится в соответствии с условиями настоящих правил (далее – «Правила») согласно требованиям законодательства Республики Беларусь без взимания с участников Игры дополнительной платы.

2. Сведения об Организаторе.
2.1. Организатором Игры является Общество с ограниченной ответственностью «Мятный знак», УНП 192325716, зарегистрировано 20 августа 2014 г. решением Минского городского исполнительного комитета в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 192325716 (далее – Организатор).
2.2. Юридический адрес и местонахождение Организатора: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.
2.3. Заинтересованным лицом Игры является ОАО «Управляющая компания холдинга «БелГазЗавтосервис»».

3. Территория проведения Игры.
Установленные Правилами проведения рекламной игры магазины, объекты общественного питания, павильоны и островки, расположенные на территории ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)» г. Минск, пр-т Жукова, 44.
4. Период проведения Игры.
Игра проводится в период с 07.06.2018 г. по 31.08.2018 г., включая период розыгрыша и вручения призов.

5. Комиссия по проведению Игры.
Для контроля за ходом Игры создается Комиссия по ее проведению. Комиссия осуществляет свою деятельность в период проведения Игры. Комиссия состоит из председателя и 4 членов.
Председатель Комиссии:
Рагина Дарья Михайловна – специалист по маркетингу и рекламе ОАО «Управляющая компания холдинга «БелГазЗавтосервис»».

Члены комиссии:
Никифорова Ольга Александровна – директор ООО «Мятный знак»;
Протко Марина Вячеславовна – главный бухгалтер ООО «Мятный знак»;
Шубич Татьяна Леонидовна, специалист по маркетингу ООО «Мятный знак»;
Бондаренко Надежда Дмитриевна – специалист по рекламной коммуникации ООО «Мятный знак».

Комиссия осуществляет контроль за соблюдением установленных Правил проведения Игры, рассматривает возникшие жалобы и предложения со стороны Участников.
Члены комиссии обязаны осуществлять возложенные на них полномочия в течение срока проведения Игры.

6. Цель игры.
Игра проводится в целях стимулирования реализации товаров и услуг, реализуемых в следующих магазинах, объектах общественного питания, павильонах и островках, расположенных на территории ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)».

Shoes Terra (Шуз Терра)	GALANTEVA	Обед Буфет
SushHouse (Суши Хаус)	Sister's	Фанирпайст
Связной	Калинка	VIVA Rovar (ВиваРовар)
ВЮ Косметика	Продирпринт	Аленка
Все нишоме	Волшебный остров	КоткиСобаки
FreshLine (Фрешлайн)	Островок № 8 на 1-м этаже (мобильные телефоны и аксессуары)	Островок на 1-м этаже напротив магазина «GALANTEVA» (кофейня)
Островок № 7 на 1-м этаже (FamilyNalbar (Семейный нэй бар)	Павильон №11-26 Castorland (Касторленд) (настольные игры)	Островок на 1-м этаже напротив магазина «Купалинка» (игрушки антрестрес)
BrowsCurlsbeyatbar (Бьюти бар бровей и ресниц)	Павильон Nll-21 (спортивные товары)	Павильон Nll-27 (сумки и жогалантерей)
PROOvetz (Продветз)	Kaři (Кари)	Эксмо АСТ Си энд Си
Островок № 11 на 1-м этаже (сухофрукты и орехи)	Островок Nll-43 на 1-м этаже (кофейня)	LUUMILA LABKOVA (Людмила Лабкова)
Ниточка	Westerly (Вестерли)	Сlo-Story (Гло Стори)
Маийскё (до 10.06.2018 г.)	Сток Идея	Бланкт
Островок чистоты	Сток Идея	GoldStyle (ГолдСтайл)
333 пингвина	Оптика	Marko
Мила	MUSETTE (Мусетте)	Островок № 9 на 1-м этаже (парфюмерия и аксессуары)
Белгосстрах	Купалинка	Скажи здоровью Да
Павильон Nll-28 (детский игровой центр)	Островок №1-36 на 1-м этаже (кондитерская Глазурь	Островок № 1-36 на 1-м этаже (игрушки)

7. Участники Игры.
7.1. Участниками Игры могут быть:
• граждане Республики Беларусь, достигшие 18 лет;
• иностранные граждане, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь и постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет;
• лица без гражданства, имеющие вид на жительство в Республике Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь и достигшие 18 лет;
• лица без гражданства, которым предоставлен статус беженца в Республике Беларусь и достигшие 18 лет.
7.2. Участниками Игры не могут быть члены Комиссии, а также лица, состоящие в трудовых отношениях с организатором, их супруги, их близкие родственники и лица, находящиеся с ними в отношениях свойства.

8. Условия участия в Игре.
8.1. Для участия в Игре физическому лицу необходимо:
8.1.1. В период с 10.00.07.06.2018 г. по 21.30.10.08.2018 г. совершить покупки/оплатить услуги на сумму не менее 50 (пятидесяти) белорусских рублей 00 копеек в участвующих в Игре магазинах, объектах общественного питания, павильонах и островках ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)» (чеки из разных магазинов, объектов общественного питания, павильонов и островков ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)», датированные одним днем, суммируются). Список магазинов, объектов общественного питания, павильонов и островков, участвующих в Игре, указан в п. 6 настоящих Правил.
8.1.2. В период с 10.00.07.06.2018 г. по 22.00.10.08.2018 г. зарегистрироваться чек (чеки) на инфоцентре ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)» на первом этаже и заполнить карточку участника Игры в период с 10.00.07.06.2018 г. по 22.00.10.08.2018 г.
8.1.2.1. Карточка участника Игры состоит из двух частей и содержит следующие обязательные для заполнения поля:
«Фамилия», «Имя», «Отчество», «Адрес проживания», «Контактный телефон», «Дата заполнения», «Подпись».

Порядковый номер участника Игры содержится на двух отрывных частях карточки участника. Одна часть карточки с порядковым номером передается участнику Игры, вторая часть с таким же порядковым номером и с заполненными участником личными данными забрасывается в лототрон для участия в розыгрыше призового фонда Игры.
8.2. Инфоцентр работает с 07.06.2018 г. по 10.08.2018 г. с 10.00 до 22.00.
8.3. Чек (чеки), на который уже оформлена карточка участника, не может быть использован повторно, на обратной стороне чека делается пометка с номером карточки участника.
8.4. На каждые 50 (пятьдесят) белорусских рублей выдается 1 (одна) карточка участника. Одна карточка участника в период с 07.06.2018 г. по 10.08.2018 г. может заполнить неограниченное количество карточек.
8.5. Не допускаются к участию в Игре физические лица, которые:
– не зарегистрировали чек (чеки) на инфоцентре ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)»;
– совершили покупки/оплатили услуги до 10.00.07.06.2018 г. или после 21.30.10.08.2018 г.
8.6. Участнику Игры необходимо сохранить до выдачи Призов и Главного приза оригинал чека (чеков) и карточку Участника с порядковым номером, подтверждающие факт совершения покупки/оплаты услуги, а также регистрации.

9. Состав и размер призового фонда.
Призового фонда Игры в размере 3 909 (три тысячи девятьсот девять) белорусских рублей 79 копеек формируется за счет денежных средств Заинтересованного лица и состоит из:

Призы (состоят из):

№ п/п	Наименование призов, участвующих в розыгрыше	Название приза далее в Правилах	Кол-во (шт.)	Стоимость за 1 ед., белорусских рублей	Всего стоимость, белорусских рублей
1	Планшет Lenovo Tab 4 TB-7304d 16Gb 3G (ZA310031RU) стоимостью 241,10 бел. руб. Денежная сумма в размере 17,80 бел. руб.	Планшет	1	258,90	258,90
2	Сертификат на туристические услуги TKOOO «Турлюкс» (2 чел.) стоимостью 1 300,00 бел. руб. Срок действия сертификата до 31.12.2018. Денежная сумма в размере 176,02	Сертификат на туристические услуги	1	1 476,02	1 476,02

Главный приз:

№ п/п	Наименование призов, участвующих в розыгрыше	Название приза далее в Правилах	Кол-во (шт.)	Стоимость за 1 ед., белорусских рублей	Всего стоимость, белорусских рублей
1	Мобильный телефон Apple iPhone 8 64Gb Silver стоимостью 1 908,00 бел. руб. Денежная сумма в размере 266,87 бел. руб.	Мобильный телефон	1	2 174,87	2 174,87

10. Порядок проведения розыгрыша призового фонда.
10.1. Розыгрыш проводится в ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)» (г. Минск, пр-т Жукова, 44) 11 августа 2018 г. в 17.00.

10.2. Розыгрыш призового фонда проводится открыто с возможностью присутствия на нем участников Игры. Результаты розыгрыша Игры не должны зависеть от воли Организатора и не могут быть никем специально устроены.

10.3. Всего за период проведения Игры Организатором проводится 1 (один) розыгрыш призового фонда, в ходе которого Победители будут определяться из числа участников Игры, зарегистрировавших чек (чеки) на инфоцентре ТЦ «АУТЛЕТО (OUTLETO)» в соответствии с настоящими Правилами. Розыгрыш призов производится в порядке, согласно п. 9. настоящих Правил.

10.4. Розыгрыш осуществляется путем вращения лототрона. Все карточки участника соответствующие Правилам, в присутствии членов Комиссии перемешиваются, затем один из членов Комиссии или выбранный ими любой желающий из присутствующих на розыгрыше посетителей торгового центра путем случайного выбора достает из лототрона карточку участника – так определяется Победитель для Призов и Главного приза.

10.5. После определения Победителей Призов и Главного приза для обеспечения полной выдачи призов Организатор для каждого Приза и Главного приза определяет по одному Резервному победителю. Определение Резервных победителей происходит согласно порядку, установленному п. 10.4. настоящих Правил.

10.6. Розыгрыш осуществляется путем вращения лототрона. Все карточки участника соответствующие Правилам, в присутствии членов Комиссии перемешиваются, затем один из членов Комиссии или выбранный ими любой желающий из присутствующих на розыгрыше посетителей торгового центра путем случайного выбора достает из лототрона карточку участника – так определяется Победитель для Призов и Главного приза.

10.7. После определения Победителей Призов и Главного приза для обеспечения полной выдачи призов Организатор для каждого Приза и Главного приза определяет по одному Резервному победителю. Определение Резервных победителей происходит согласно порядку, установленному п. 10.4. настоящих Правил.

11. Срок и способ информирования победителей розыгрыша призового фонда. Место, порядок и срок выдачи выигрышей.

11.1. Организатор уведомляет Победителей/Резервных победителей о выигрыше письменно заказным письмом с уведомлением и по телефону в сроки, указанные в Таблице 2.
11.2. Выдача Призов проводится по адресу: г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3 с 17.00 до 21.00 в сроки, указанные в Таблице 1.

Таблица 1

Сроки уведомления	Сроки выдачи Приза
Основные победители	по 22.08.2018 г. включительно
Резервные победители	по 31.08.2018 г. включительно

в течение 2 (двух) дней с момента определения Победителем Приза, но не позднее 24.08.2018 г.

11.3. При получении Приза Победитель должен предоставить Организатору паспорт, карточку участника Игры с выгравированным номером и оригинал чека (чеков), подтверждающий/и совершение покупки/оплату услуги.

11.4. В случае если Победитель не может получить приз лично, приз может получить его законный представитель (доверенное лицо), предоставив лично доверенность от Победителя на получение приза, заверенную нотариально.

11.5. Приз вручается Резервному победителю в случае, если основной Победитель:
– отказывается от получения приза, о чем письменно извещает Организатора;

– не предоставляет необходимые подтверждающие документы, указанные в Правилах, в сроки и в порядке, установленные Правилами;
– не является для получения приза в сроки, установленные Правилами;

– не выполнил все условия Игры, установленные Правилами.

11.6. Назначение, удержание и перечисление подоходного налога проводится в порядке, установленном Особенной частью Налогового кодекса Республики Беларусь и осуществляется Организатором. Удержание с Победителя подоходного налога, исчисленного Организатором в соответствии с законодательством Республики Беларусь, производится Организатором (выступающим налоговым агентом) в момент выдачи приза из денежной части приза (денежная часть приза удерживается Организатором для уплаты подоходного налога в установленном размере).

12. Права и обязанности участников Игры.
12.1. Принимая участие в Игре, участники подтверждают свое ознакомление и согласие со всеми условиями Правил, а также принимают на себя обязательство выполнять все требования Правил и законодательства, вытекающие из участия в Игре и/или связанные с получением призов.

12.2. Факт участия в Игре подразумевает, что ее участники соглашаются с тем, что в рамках данной Игры их имена, фамилии, отчества, фотографии, аудио- и видеозаписи и иные материалы о них без уплаты им какого-либо вознаграждения могут быть использованы Организатором в целях проведения данной Игры. Все права, в том числе исключительные имущественные права, на такие интервью и результаты съемки будут принадлежать Организатору.

12.3. Победители, претендующие на получение призов, обязуются заполнить и подписать все необходимые для их получения документы, предоставляемые Организатором, выполнять все условия, предусмотренные Правилами, а также формальности, необходимые для получения призов.

13. Наименование печатного издания средства массовой информации для публикации Правил и результатов розыгрышей, сроки публикации.

13.1. Правила Игры подлежат публикации в газете «Звезда» до начала Игры.
13.2. Результаты розыгрышей Игры подлежат публикации в газете «Звезда» не позднее 29.08.2018 г.

14. Порядок предоставления информации по вопросам проведения Игры.

14.1. Все возможные вопросы и претензии участников в отношении организации и условий выдачи призов должны быть адресованы Организатору Игры по адресу: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Октябрьская, 19Б, оф. 6, этаж 3.

14.2. Информацию об условиях участия и проведения Игры можно получить по телефону 8 029 157 57 50 с 10.00 до 22.00.

15. Общие положения.
15.1. Организатор не вступает в споры между участниками относительно определения собственности выигранного приза и/или претензий на получение приза.

15.2. Организатор не несет ответственности за качество работы почтовых служб, в частности за доставку либо несвоевременную доставку почтовой корреспонденции.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3291 от 30.05.2018 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

ОАО «Гомельобреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор конкурса) по поручению ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька» (продавец), в лице управляющего в деле о банкротстве – директора частного предприятия «Эффективное Управление» Лукашева Д. Л. извещает о проведении 20 июня 2018 года открытого повторного конкурса с условиями со снижением начальной цены на 40 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, 2-й этаж

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Шаг конкурса – 5%, бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
--------	-------------------------------	---	------------------------------	--

Конкурс проводится со следующими условиями: продажа недвижимого имущества должнику – сельскохозяйственной организации с сохранением назначения продаваемых объектов для целей производства сельскохозяйственной продукции. Обязанность по государственной регистрации приобретенных объектов недвижимости ложится на покупателя.
Критерии для победителя: наивысшая цена продажи объектов, соблюдение условий конкурса

Сарай для дров, 1 эт, блочный, б/к № 515; Уборная кирпичная № 519; Здание конторы склбум одноэтажное кирпичное. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Красная Зорька, ул. Центральная, 10. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования).

Садки 1–8, 1л–7л без наличия докум. удостоверяющих государственную регистрацию прав на данное имущество; Садок № 16; Садок № 17; Садок № 18; Здание насосной станции № 314-1; Здание сортировочной базы, 1 эт., кирп. № 93; Дом на садках № 999. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Рудненский с/с. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000026 площадью 848,3005 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (основной массив ОАО «Рыбхоз «Красная Зорька») (право постоянного пользования).

Полный перечень имущества опубликован в газете «Звезда» от 18.04.2018 г.

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1; Уборная кирпич. уч-к № 732. Адрес: Гомельская обл., Житковичский р-н, Червононский с/с, д. Луцковичи. Информацию о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 32160000001000030 площадью 3,2002 га – для ведения рыбного хозяйства Житковичского р-на (право постоянного пользования).

Здание конторы уч. «Красноорлеанский» № 13; Здание рыбоприемочного пункта, № 14; Здание холодильника, № 16; Здание склада готовой продукции, № 18; Склад материалов, 1 эт., кирп. № 20; Здание автомобильного гаража, 1 эт., кирп. № 21; Здание складского цеха, 1 эт., кирп. № 34; Сарай для КРС, 1 эт., кирп., б/к № 64; Здание склада ГСМ, № 101; Здание № 70; Здание над скважиной № 726-1;

■ Спорт-тайм

Выхадныя перамен

У штыднёвым спартыўным аглядзе «Звязды» расказваем аб завяршэнні кар'еры адной з найлепшых біятлісткаў краіны, адстаўцы трэнера БАТЭ і выступленнях беларускіх спартсменаў на міжнародных турнірах.

1. Надзея Скардзіна прыняла рашэнне завяршыць кар'еру біятлісткі. «Шмат думала пра тое, працягаць ці не. Пагаварылі з галоўным трэнерам Юрыем Альберсам, кіраўніцтвам федэрацыі — яны прынялі мае рашэнне завяршыць кар'еру. Зараз буду адпачываць. Планаў, чым буду займацца, пакуль не струю, усё ж занадта шмат гадоў працавала без перапынку. Хачу проста агледзецца вакол», — сказала Надзея.

Яна падзякавала бальельшчыкам за іх падтрымку ўсе 15 гадоў, што была ў нацыянальнай камандзе Беларусі.

За час кар'еры найбольш значных поспехаў Надзея Скардзіна дамаглася ў 2018 годзе ў Пхёнчхане, стаўшы алімпійскай чэмпіёнкай у эстафедзе. Таксама на яе рахунку бронзавая ўзнагарода Гульняў у Сочы і трэцяе месца на чэмпіянаце свету па біятлоне ў эстафедзе.

Дар'я Домрачава ў сацыяльных сетках пракаментавала рашэнне сяброўкі па камандзе.

«Гэта была бліскучая кар'ера! Дзякуй за усё тое, што мы прайшлі разам! Дзякуй за заўсёды вернае плячо падтрымкі! Дзякуй за азарт на трэніроўках, за вяsoleбны дзянькі разам і за дзянькі ў пераадоленні таксама разам! Ёсць што ўспомніць! Дзякуй за снай-

перскі талент! Дзякуй за твае поспехі і працавітасць! Наперадзе столькі ўсяго цікавага! Каманда ёсць каманда! Я заўсёды побач».

2. Футбольны клуб БАТЭ абвясціў аб расставанні з галоўным трэнерам Алегам Дулубам. «У сувязі

з незадавальняючымі вынікамі БАТЭ ў апошніх матчах: паражэннем у фінале Кубка Беларусі, стратай ачкоў у гульнях з «Слаччу» і «Гарадзеяй», а таксама з-за занепакоенасці за стан каманды напярэдадні еўракубкаў прынята рашэнне аб скасаванні кантракта з галоўным трэнерам ФК БАТЭ Алегам Дулубам», — гаворыцца ў паведамленні прэс-службы барысаўскага клуба.

Рашэнне аб новым галоўным трэнерам і яго памочніках будзе паведамлена пазней.

Нагадаем, БАТЭ стартаваў у цяперашнім чэмпіянаце краіны, выдаўшы серыю з 8 перамог запар, у тым ліку над галоўнымі канкурэнтамі — мінскай «Дынама». Затым была нічыя з «Слаччу» (1:1) і паражэнне ад «Гарадзеі» (1:2). Прычым у абодвух выпадках барысаўчане выпускалі лідарства па ходзе матчаў. Тым не менш БАТЭ па-ранейшаму лідзіруе ў чэмпіянаце краіны, на 2 ачкі аспрэджваючы мінскае дынамаўцаў.

— З разуменнем паставіўся да рашэння клубнага кіраўніцтва з нагоды звынення далейшага супрацоўніцтва. Жадаю БАТЭ поспехаў у чэмпіянаце краіны і еўракубках. Дзякуй усім за сумесную працу, — пракаментаваў Алег Дулуб. — Думаю, што цяпер мне лепш адпачыць, асцяжваць тое, што

адбылося, ну а што будзе потым — паглядзім.

3. Тры ўзнагароды заваявалі беларускія атлеты на першым этапе Кубка свету па акадэмічным вяславанні ў Бялградзе. Залатую ўзнагароду ў адзіночцы лодак лёгкай вагі заняла беларуска Алена Фурман. На трэцюю прыступку п'едэстала падняліся два беларускія збіжы: мужчынская чацвёрка двухлопасцевая без рулявога ў складзе Вадзіма Ляліна, Дзмітрыя Выбаранца, Ігара Пашэвіча і Мікалая Шарлала і збіжы мужчынскай двойкі двухлопасцевай у складзе Сяргея Валадзько і Дзмітрыя Фурмана.

У медальным заліку спаборніцтваў беларуская каманда з трыма ўзнагародамі заняла дзвятэе месца. Перамаглі вясляры з Нідэрландаў, якія ў Бялградзе заваявалі 10 медалёў.

4. Кацяр'на Галкіна заваявала бронзавую ўзнагароду чэмпіянату Еўропы па мастацкай гімнастыцы ў іспанскай Гвадалахары. У індывідуальным мнагабор'і адна з лідараў беларускай каманды ўпэўнена выканала практыкаванні са стужкай і абручком, у ліку найлепшых Кацяр'на аказалася таксама ў выступленні з мячом і булавамі. У выніку графіца атрымала ад суддзяў 77,625 бала. Чэмпіёнкай Еўропы ў індывідуальным мнагабор'і стала расіянка Арына Аверына — 79,250, яе сястра Дзіна Аверына заняла другое месца — 77,750. Адзначым, што медаль у індывідуальным мнагабор'і на чэмпіянаце Еўропы ў беларускія гімнасткі першы раз з 2014 года, калі ў Баку таксама бронзавым прызёрам стала Меліціна Станюта.

У Гвадалахары на кантынентальным першынстве ў беларускай камандзе яшчэ адзін медаль заваявала Ганна Каменшчыкава, якая ў спаборніцтвах сярод юніёраў у практыкаванні з булавамі стала сярэбраным прызёрам.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

СЁННЯ

Месца

Поўня 29 мая.
Месца ў сузор'і Рыб.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.41	21.35	16.54
Віцебск	4.23	21.33	17.10
Магілёў	4.31	21.26	16.55
Гомель	4.37	21.13	16.36
Гродна	4.58	21.49	16.51
Брэст	5.08	21.41	16.33

Імяніны

Пр. Аляксандра, Андрэя, Івана, Канстанціна, Мікаіла, Пятра, Фёдара, Якова.
К. Валерыі, Зінаіды, Кіры, Ігара.

фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

